De Menenpoort

Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

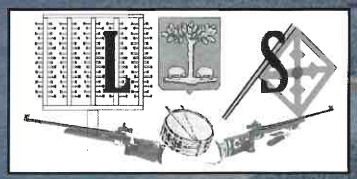

Viermaandelijks tijdschrift augustus 2007
6e jaargang nummer 11

Tijdschrift van de
FEDERATIE van VLAAMSE
HISTORISCHE
SCHUTTERSGILDEN VZW
Erkend als organisatie van volkscultuur
MB 13 maart 2001
Maatschappelijke zetel + secretariaat:
Breeërsteenweg 394 3640 Kinrooi
Tel: 089-70 29 50 Fax: 089-30 53 92
E-mail: vlaamseschutters@skynet.be
Bank: 735-0011152-82

Viermaandelijks tijdschrift
Jaargang 6 Nr. 11
www. vlaamseschuttersgilden.be

Antwerpen

Vlaams - Brabant

Brussel

Limburg

Oost - Vlaanderen

West - Vlaanderen

Uitgave & Hoofdredactie:
Louis Drees
Waterstraat 8
2400 Mol
Tel: 014/81 60 05
E-mail: louis.drees@telenet.be

Redactieleden:
François Van Noten
Gerzevien 73
3150 Haacht
Tel: 016/60 44 16
E-mail: fravano@skynet.be

Pater Karel De Wilde
Minderbroedersstraat 19
3500 Hasselt
Tel: 011/29 00 50 Fax: 011/25 06 88
E-Mail: sant.p.karel@pandora.be of p.karel.vipo@telenet.be

Davy Ickx
Binkomstraat 70
3391 Meensel-Kiezegem
Tel: 016/63 24 16
E-mail: davy.ickx@scarlet.be

Davy Versleegers
Schootsheidestraat 11
3680 Neeroeteren
Tel: 089/65 78 43
E-mail: davyversleegers@yahoo.com

Vormgeving & Eindredactie
Pater Karel De Wilde, François Van Noten,
Davy Versleegers, Davy Ickx & Louis Drees

Druk:
Drukkerij Elite Lommel

Uitgave:
VZW Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden
Abonnementsprijs: Binnenland: € 6 Buitenland: € 10

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

Beste vrienden,

Op het ogenblik dat jullie dit tijdschrift ontvangen is er al héél wat te doen geweest rond de wapenwet.
Meer uitleg hierover hebben jullie al gekregen op de ettelijke bijeenkomsten en vindt ge trouwens wat verder in dit tijdschrift.

De Federatie is gelukkig dat ook zij een sportschutterslicentie mag uitschrijven.
Dit is niet zonder slag of stoot gebeurd.

In ons vorig nummer heb ik geschreven dat gilden en schutterijen geen sportclubs zijn.
Het schieten is maar een deelactiviteit van onze verenigingen.
Stel dat we geen toelating kregen om een sportschutterslicentie uit te schrijven, dan waren we verplicht geweest allemaal aan te sluiten bij andere overkoepelende sportorganisaties.
Op dat ogenblik hadden we geen enkel reden van bestaan meer gehad.

Onze organisatie weg en onze centen weg.

Jaren werden wij van het kastje naar de muur gestuurd. Gingen wij bij sport aankloppen, dan waren we cultuur en gingen we naar cultuur, dan waren we sport.
Sport heeft per slot van rekening nooit werk gemaakt van onze folkloristische en culturele activiteiten.

Het is pas nadat de Federatie is ontstaan dat we plotseling belangrijk werden.
Wij werden bekeken als een grote korf rijp fruit dat zomaar te plukken was.

Dit kon niet. Wij zijn wijs en zelfstandig genoeg om onze eigen weg te gaan.
Onze Federatie is een volwassen koepel geworden waar alles aanwezig is om goed te functioneren.
Sta mij toe dit te zeggen, omdat we naast onze kennis en materiaal, ook nog over fantastische mensen beschikken die dit, volledig vrijwillig, voor jullie allemaal willen doen !!!

Nu zijn we sinds vijf jaar erkend als culturele organisatie. En onmiddellijk waren de sportkoepels daar. Of we de licenties bij hen kunnen bekomen. Natuurlijk kunnen we dat, maar éérst lid worden van de sportorganisatie en dat doen we niet.!!

Schutterijen en gilden en maatschappijen zijn, gans de geschiedenis door, vrije lieden geweest, nergens aangekoppeld. Het zijn beschutters van toen, die vandaag, gelukkig maar, hun wapens voor wat anders dan verdedigen moeten gebruiken.

Omdat we eveneens schieten, zijn we daarom nog geen sportschutters.
Sportschutters doen niets anders dan hun hobby, het schieten, beoefenen. Wij doen véél meer. Kijk maar naar allerhande activiteiten. En, kan je nu a.u.b. een koningsschieting als een sportmanifestatie beoordelen?

Neen, dit is een activiteit die reeds in de Middeleeuwen bestond en in vele dorpen het feest van het jaar was: grote kermis met alles erop en eraan.

Een school waar twee uur per week aan sport wordt gedaan, is daarom toch ook geen sportschool?

Niettemin zijn er nog enkelen die dit anders bekijken.

Jammer, want de overgrote meerderheid van onze bonden, waar met vuurwapens wordt geschoten, verkiezen hun wortels niet te verloochenen en blijven waar ze altijd al thuis hoorden. Het zijn historische en culturele organisaties zoals in vorig tijdschrift nog eens werd benadrukt.

Iemand moet mij nog altijd eens uitleggen dat schieten met de buks, zoals dit hoofdzakelijk aan de Maas gebeurt, een sportmanifestatie is.
Wat zegt het OLS (Oud Limburgs Schuttersverbond)?
"Dit feest is het grootste culturele gebeuren in Limburg".
Wie zijn ze om dit tegen te spreken?
Het is jammer dat sommige mensen, omwille van eigen status, hun afkomst en doelstelling verloochenen.

Maar onze Federatie draait op volle toeren.
Zeker in West-Vlaanderen, waar alles zo goed als klaar is om er op 30 september een schitterende gildedag van te maken.
Ieper is eveneens een historische plaats, zij het dan met veel minder prettige herinneringen.
Het past dan ook dat onze schutterijen, maatschappijen en schuttersgilden niet alléén naar Ieper gaan om te feesten, maar eveneens de nare geschiedenis, de grote oorlog, ter plaatse zullen herdenken.

Hierbij doe ik dan nog een warme oproep om zoveel mogelijk aanwezig te zijn op deze wel zéér speciale gildedag.

Van harte dank aan alle medewerkers, waar te velde ook.

Paul Stoop

WOORDJE VAN DE REDACTIERAAD

Beste vrienden,

Zoals afgesproken zijn wij nu daar met het tweede nummer van dit jaar.

Vooreerst moeten wij al onze vertegenwoordigers van de Federatie bedanken voor hun inzet de afgelopen maanden, voor het behalen van de erkenning en de uitreiking van de sportschutterslicentie, door de nieuwe wapenwet tot stand gebracht.

De Federatie is een van de vier koepelorganisaties die deze licentie mogen uitschrijven. Indien dit niet verwezenlijkt was, hadden wij als schutters, in onze gilden en schutterijen aangesloten bij onze Federatie, nog moeten aansluiten bij een andere instantie om de begeerde licentie te verkrijgen.

Dus hartelijk dank aan onze vertegenwoordigers voor hun inzet en volharding in deze materie.

Door de uitbreiding en groei van de Federatie zullen we ook een overzicht geven van onze structuur.

Ook zult U in dit nummer vernemen, dat de drie regio's in onze Federatie een naam gekozen hebben. We geven hierbij de bestaande drie regio's met hun medewerkers en de uitleg over hun gekozen naam.

Ook zult U zien dat er een rubriek mededelingen in voorkomt. In deze rubriek kan U alle aankondigingen of wetenswaardigheden laten plaatsen. Alleen moet U deze aan ons doorgeven, zodanig dat wij deze kúnnen opnemen. Onze e-mailadressen zijn vermeld op bladzijde twee van ieder tijdschrift. Gebruik ze en laat alle wetenswaardigheden over Uw gilde of schutterij aan ons geworden, wij doen de rest.

Beste schuttersvrienden, ik wens U, in naam van alle redactieleden, veel leesplezier. Denk eraan: alleen met Uw medewerking kan dit tijdschrift blijven bestaan. De gebeurtenissen in gilden moeten immers doorstromen naar de redactie. Deze kan alleen maar werken als ze voldoende teksten van Uw gilde of schutterij ontvangt.

Nog eens dank aan alle medewerkers en tot het volgende nummer.

Louis Drees
Hoofdredacteur

FEDERATIE van VLAAMSE HISTORISCHE SCHUTTERSGILDEN

In ons eerste nummer werd destijds onze Federatie volledig toegelicht. We zijn reeds vele jaren verder en onze Federatie groeit, we hopen dat ze ook zal blijven groeien; de vooruitzichten zijn trouwens gunstig.

Omdat het tijdschrift van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden nu reeds aan haar 11de editie toe is, willen wij ook inspelen op alle aanpassingen.

Deze lijst is ook reeds verschillende keren aangepast en vernieuwd, deels door overlijden van bestuursleden en deels door noodwendigheden van de aangesloten verbonden.

Voorzitter: Paul Stoop
Groot Tenbroek 24 te 1700 Dilbeek.
Hoofdschuttersgilde van Brabant vzw

Ondervoorzitter: Denis Vandezande
Steengroefstraat 33 te 3583 Beringen
Provinciaal Verbond
Karabijnschuttersgilden Limburg

Secretaris: Peter Ressen
Breeërsteenweg 394 te 3640 Kinrooi
Bond van Schutterijen Maas
en Kempen vzw

Penningmeester: Willy Willems
Heiveld 23 te 3980 Tessenderlo
Hoofdschuttersgilde van Brabant vzw

Commissarissen:

Germain Beernaerts:
Kerkhofblommenstraat 40
te 8840 Staden
Bond Zuid-Westland
&Veurne-Ambacht

Pierre Mathijssen:
Borreshoefstraat 117
te 3650 Dilsen Stokkem
Bond van Schutterijen De Maasvallei vzw

Hugo Steyls:
Cipressenstraat 4
te 3530 Houthalen
Bond Genker Verbond der Schuttersgilden

Henri Vaesen:
Groenstraat 9
te 3920 Lommel
De Lommelse Schuttersgilden vzw

Jan Severyns:
Grote Nieuwedijkstraat 433
te 2800 Mechelen
Confederatie der Historische Schuttersgilden vzw

De zetel van de Federatie van Historische Schuttersgilden is gevestigd
te: Breeërsteenweg 394 • 3640 Kinrooi • tel: 089/70 29 50
E-mailadres: vlaamseschutters@skynet.be
Website: www.vlaamseschuttersgilden.be •
Webmaster: davy.ickx@scarlet.be

Redactieraad:

Hoofdredacteur: Louis Drees, Waterstraat 8 te 2400 Mol *St.-Denijsgilde Beringen*

Redactieleden: Pater Karel de Wilde, Minderbroedersstraat 19 te 3500 Hasselt *ex Proost*
François Van Noten, Gerzevien 73 te 3150 Haacht *St.-Sebastiaansgilde Haacht*
Davy Ickx, Binkomstraat 70 te 3391 Meensel-Kiezegem *St.-Sebastiaansgilde Meensel*
Davy Versleegers, Schootsheidestraat 11 te 3680 Neeroeteren *St.-Anna Voorshoven*

Commissie Vorming en Jeugd

Voorzitter: Willy Willems, Heiveld 23 te 3980 Tessenderlo *St.-Sebastiaansgilde Waanrode*

Medewerkers: Stan Krolicki, Nieuwland 22 te 3600 Genk *St.-Jozef Oud Winterslag*
Henri Luyten, Postbaan 229 te 8290 Schaffen *St.-Sebastiaansgilde Schaffen*
Tilly Cox, Larenstraat 86 te 3560 Lummen *St.-Lambertus Laren*
Pierre Mathijssen, Borreshoefstraat 117 te 3650 Dilsen *St.-Martinus Dilsen Houtissen*
Georges Gyselaers, Kanaalstraat 74 te 3590 Diepenbeek *St.-Gertrudis Beverst*
Ivan & Alda Briers Knoops, Gierenstraat 43 te 3600 Genk *St.-Jozef Oud Winterslag*
Jef Baens, Vlasvenstraat 9 te 3640 Molenbeersel *St.-Hubertus Manestraat*
François Van Noten, Gerzevien 73 te 3150 Haacht
St. Sebastiaansgilde Haacht

Ceremoniemeester: Jef Baens:
Vlasvenstraat 9 te 3640 Molenbeersel

Regionale Cellen

1 De regionale cel Antwerpen-Brabant

Voortvloeiend uit een beslissing van de Raad van Bestuur van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden, om haar werkingsgebied, het gewest Vlaanderen, op te delen in regionale cellen had op 11 juli 2006 de bijeenkomst plaats te Mechelen tussen de Confederatie van Historische Schuttersgilden, en de Hoofdschuttersgilde van Brabant.
Naast het vaststellen van de wenselijkheid of een zoveelste bestuursvorm noodzakelijk was en zo ja wat haar doelstellingen dan dienden te zijn, stelde zich het probleem om een gepaste naam te vinden voor de regionale cel die actief zou worden in de provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en het hoofdstedelijk gebied Brussel.
Er kwam een voorstel op tafel bestaande uit de beginletters van de vermelde locaties; BBA, BAB of ABB.
Dit voorstel kon op weinig enthousiasme rekenen van de aanwezigen en iedereen pijnigde zijn hersens om een zinnige en adequate naam te bedenken. De stilte die ontstond, werd nu en dan een diepe zucht of een uitgesproken idee. Maar van welke provincie het voorstel ook kwam, er was altijd wel een tegenargument van de andere. Om uit de impasse te geraken, stelde ik voor om de regio "De Heerlijke Mechelen" te noemen. Was het niet zo, dat tijdens de bloeiperiode van de schuttersgilden (15de tot 18de eeuw) de steden Brussel en Antwerpen beiden in het hertogdom Brabant lagen en dat midden dat hertogdom er een enclave lag van de prinsbisschoppen van Luik, de Heerlijkheid Mechelen? Is het niet zo dat de Heerlijkheid Mechelen één van de zeventien provinciën was en ooit als hoofdstad over de Nederlanden regeerde? Maar ook dit op historische feiten gebaseerde voorstel kon Antwerpen en Brussel niet vermurwen. De aloude rivaliteit die er in het ancien regime heerste tussen de grootsteden en een provinciestad, is na zovele jaren nog steeds actueel. Niet getreurd, het onderwerp even laten rusten, de andere agendapunten afwerken en er zal wel een oplossing gevonden worden. Voor het sluiten van de zeer vruchtbare vergadering stelde ik nog een mogelijkheid voor om de regionale cel een naam te geven.
Naar analogie van de streeknamen, Land van Waas, Land van Saaftingen, Meetjesland, Land van Brabant, Land van Loon enz., waarom de regio niet noemen naar een haast vergeten landstreek die midden in het hertogdom Brabant ligt en grenst aan de Heerlijkheid Mechelen, nl. "Het Land van Ryen" (Rien). Niemand had er ooit van gehoord en er werd mij opgedragen dit verder te onderzoeken, want "het had toch iets als naam".

Het Land van Ryen

Er zijn twee theorieën over het ontstaan van het land van Ryen. Wij geven ze allebei.
Het Land van Ryen ontstond rond de 5de eeuw. Het zou verwijzen naar het Oud-Germaanse **"RY"** wat riet betekende. Het "Rietland" dus. Niet verwonderlijk als je merkt dat onze streek doorsneden wordt door verschillende rivieren: de Zenne, de Demer, de Dijle, de Rupel, de Nete en de Schelde, rivieren die op hun beurt gevoed worden door tientallen beken en sloten. Het riet zal er weelderig aanwezig zijn geweest, m.a.w. geen gebied dat de vruchtbare bodem bevat van een vallei van een rivier of stroom.
Een tweede stelling stelt dat de oorspronkelijke naam "Het Land van Rien" was, waar "**Rien**" niets anders betekent dan grens.
Dus het "Grensland".

Door het Verdrag van Verdun (843) werd het Frankische Rijk van Karel de Grote in drie delen verdeeld. Het West-Frankenrijk werd Frankrijk.Het Oost-Frankenrijk werd het Duitse Rijk en het Midden-Frankenrijk bestond uit Lotharingen, het Land van Rien, Bourgondië en Italië.
In 923 werd Lotharingen bij het Duitse Rijk gevoegd. Het Land van Rien behoorde niet tot Lotharingen en werd pas in 927 ingepalmd door het Duitse Rijk. De Schelde dienden als nieuwe grens tussen Frankrijk (Vlaanderen) en het Duitse Rijk op de rechteroever.

Rond het jaar duizend wordt de letter "Y" aan het Nederlandse alfabet toegevoegd. Als modeverschijnsel gaat men de letter "i" vervangen door de "y" en zo ontstond het Land van Ryen. Maar later volgde zo ook een spraakverwarring: Ryen werd uitgesproken als Rien en niet als Rijen zoals iedereen nu doet.

De oudste beschrijving van de grenzen luidt: "het Land van Ryen ten zuiden begrensd door de Schelde en de Nete en ten noorden Toxandria inbegrepen".
Dit komt overeen met ongeveer de huidige oppervlakte van de provincie Antwerpen. Uitzonderlijk wordt ook de Zenne als grens van het Land van Ryen vernoemd.
Het Land van Ryen werd helaas vergeten. Alleen in de Netevallei, de streek rond Lier, vind je nog verwijzingen naar de naam.

Om te eindigen, een oproep.

Eén van de doelstellingen van de regionale cel "Land van Ryen" is slapende gilden op te sporen, hun eventueel wakker te schudden en als dat niet kan, de gildebezittingen te conserveren door de behoeders van die bezittingen te motiveren de waardevolle stukken onder te brengen in musea, in afwachting van betere tijden.
Wie ons dienaangaande kan informeren, verzoeken wij de nodige informatie over te maken aan het secretariaat van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden, zodat wij deze gildebroeders kunnen bezoeken.

De medewerkers zijn:

Jan Severyns als voorzitter
Karel Janssens als secretaris
Medewerkers: François Van Noten
Davy Ickx
Willy Willems
Jeannine Jonckers
Henri Luyten
Andrea Torfs

Jan Severyns

Zij kozen voor de regio de naam:
"Land van Ryen".

2 De regionale cel West-Vlaanderen

"Schild en Vriend"

Doorheen heel de geschiedenis heeft de mens oorlog gevoerd. Bij veldslagen en schermutselingen waarbij twee partijen met elkaar strijd voeren, is het van belang dat men vriend en vijand van elkaar kan onderscheiden. Een mogelijkheid om dit te doen, is het gebruik van uniformen, maar in 1302 was er slechts een zeer pril begin in het dragen van uniforme kledij per stadsmilitie. In het strijdgewoel, waarbij enkele honderden strijders op een beperkte oppervlakte lijf-aan-lijfgevechten voerden, was het visueel herkennen van vriend en vijand bijna onmogelijk. Om te vermijden dat men zijn eigen strijdmakkers aanviel, had men dus nood aan iets anders: de strijdkreet. Om elkaar te kunnen herkennen, schreeuwt men voortdurend een vooraf afgesproken leuze. Op het moment dat men oog in oog met een andere soldaat stond, kon een fractie van een seconde bepalend zijn voor de keuze tussen leven en dood.

De soldaten die deze oorlogen uitvochten, kenden uiteraard allemaal hun angst voor de vijand en de dood. Een van de effectiefste manieren om deze angsten te overwinnen, is het scanderen van strijdkreten. Middeleeuwse slagvelden waren geen pretparken. De meeste strijders waren gewone mensen die slechts voor de duur van de slag aangeworven waren of zelfs verplicht werden om mee te vechten. Het scanderen van een strijdkreet in groep is een zeer krachtige manier om elkaar moed te geven.

Een voorstelling van 'de oorlog' als ruiter van de Apocalyps in een Frans manuscript.
Het interessante aan deze miniatuur is dat de ruiter de graaf van Vlaanderen is!

Bij de intrede van Jacques de Châtillon in Brugge op 17 mei 1302 waren de meeste Liebaarts de stad ontvlucht. De overweldigende binnenkomst van de Franse landvoogd maakt de Bruggelingen echter zodanig bang voor bloedige represailles, dat zij de bannelingen terugriepen. Men sprak af om in de vroege ochtend de Fransen en hun helpers te overvallen. Om elkaar in de schermutseling te kunnen herkennen en om zichzelf van hun vijanden te kunnen onderscheiden, werd een strijdkreet bedacht. De keuze viel op **"Schild en Vriend"**, naar een bekend gebed dat gebruikt werd om Gods bijstand in de strijd af te smeken. Een bijkomende eigenschap van deze leuze was dat Franstaligen moeite hebben met de uitspraak van deze woorden: "Scilt ende Vrient"

Een alternatieve etymologie zoekt een verklaring in de vraag **"Zijt gij des Gildes vriend?"**. Maar deze kan om diverse redenen niet gehandhaafd worden. De belangrijkste is wel dat de ambachten toen nog niet georganiseerd waren in gilden. Enkel de rijke kooplieden waren dat en zij behoorden meestal tot de Leliaarts.

In de vroege ochtend van 18 mei 1302 dringen een paar duizend Liebaarts Brugge binnen, al roepend "Schild en Vriend". De Fransen werden vermoord, gevangen genomen of verdreven.

Daardoor vonden wij **"Schild en Vriend"** de juiste leuze om onze regio een passende naam te geven. "Schutters", wat afgeleid werd van "beschutten, beschermen", zien wij in het schild. Vriend staat voor ons symbool voor het gildeleven. Tevens werd ook de Ieperse Sint-Sebastiaansgilde gesticht in 1302. West-Vlaanderen telt vele eeuwelingen onder de gilden. Op 30 september nodigen wij jullie graag uit op de gildedag te IEPER.

Groep regio West-Vlaanderen "Schild en Vriend" met medewerkers voor de gildedag

De medewerkers zijn: Germain Beernaerts als voorzitter
Hans van Bockstael als secretaris
Geert Vanderjeugt
Patrick Syx
Herman Rousseau

3 De regionale cel Limburg.

Het land van "DE BOCKERYDER"

Nooit in de geschiedenis is er een roversbende geweest, die zo goed georganiseerd en zo wijd vertakt was in tijd en ruimte als die van de Bokkenrijders. De bende van Schinderhannes uit de tweede helft van de 18de eeuw was een van de laatste. Men heeft met quasi-zekerheid kunnen vaststellen dat deze groep alleen vierhonderd diefstallen bedreef, tientallen mensen vermoordde en een bedrag van ongeveer driehonderdduizend frank roofde, wat rond de jaren 1800 toch een flink fortuin vertegenwoordigde.
Deze bende telde tweehonderdenvijf leden en was georganiseerd op militaire basis. Al de euveldaden door de Bokkenrijders gepleegd tussen 1734 en 1803, geven ons een zwarte lijst van heel wat menselijke ellende. Tastend naar de diepe drijfveren van al die misdaden stellen we weer eens vast, hoe de mens weggleed van kwaad naar erger, ook al werd bij de aanvang wel eens een bokkenrijder gevonden, die op rooftocht ging om het teveel van de rijken weg te nemen om te kunnen uitdelen aan de armen. Het gerecht, dat in het begin machteloos stond tegenover de overal opduikende benden, begon zich stilaan te organiseren, ook over de grenzen heen van het erg verbrokkeld woongebied aan weerszijden van de Maas.

Een kaart met een staatkundige indeling van de beide Limburgen uit de 16de eeuw leert ons dat er nog 33 vrije rijksheerlijkheden bestonden naast de hertogdommen Gelre, Gulik, Kreef, Brabant, Limburg, de landen van Valkenburg, 's Hertogenrade, Dalhem, Cuyck, het prinsbisdom Luik met Loon, het vorstendom Thorn en het graafschap Horn. Daarbij waren nog de tweeherigheden Donk, Koersel, Lummen, Maastricht en Neeroeteren. Op het gebied van grenzen dus een echte poespas, die grotendeels bleef voorbestaan tot aan de Franse Revolutie. In de eeuw die volgde na 1648 geraakte de Republiek der Verenigde Nederlanden vijfmaal verwikkeld in een oorlog tegen Frankrijk. Allerlei vreemde legerbenden trokken door de Limburgse streken. Inkwartiering, opeisingen en onbetaalde transportdiensten waren schering en inslag. De bevolking verarmde, menige keren mislukte de oogst en vaak werd er honger geleden.

Soldaten, die de oorlog beu waren, deserteerden, doken onder in de bossen en vormden, samen met de aan de zelfkant van de maatschappij levende streekbewoners, georganiseerde benden. Ze leefden van roof en diefstal. Aan niets gebonden, verplaatsten zij zich vrij gemakkelijk naar andere gewesten als de grond onder hun voeten ergens te warm werd.
Rond de jaren 1730 werd Mathias Ponts leider van een bende, die wijd vertakt opereerde in de landen van Overmaas en Loon, alsmede in een groot deel van Gelre. Van beroep was hij vilder te Hoensbroek en dus van ambtswege belast met het afmaken van ziek en besmet vee. Hij moest de gedode dieren ontdoen van vel en vet. Hij stond op de laagste sport van de ladder in de samenleving. Zo mocht hij bijvoorbeeld geen herberg betreden, doch hij moest aan de deur blijven

staan waar hem dan het glas werd aangereikt.
Deze Mathias Ponts gelukte erin vele familieleden te doen inlijven in zijn bende. Hij verbond de leden tot samenhorigheid en zwijgplicht door het afleggen van een goddeloze eed. Het duurde veertien jaar vooraleer de justitie van Merkstein vat kreeg op de rovers. Het gebeurde eerder toevallig. Te 's Hertogenrade werden Jan en Pieter Douven op heterdaad betrapt toen zij lijnwaad wegnamen van een bleekveld. Voor de pijnbank gebracht, legden ze bekentenissen af. Daarop volgde een golf van arrestaties. Ongeveer 145 bendeleden werden terechtgesteld. Mathias Ponts werd gevierendeeld, zijn zoon Jan werd geradbraakt en zijn dochter stierf op de brandstapel.
Het kwaad werd evenwel niet volledig uitgeroeid. Mensen die rechtstaande dreigden te sterven van de honger, keken begerig op naar de rijke kerken en kloosters. Ze deinsden er niet voor terug de rode haan te laten kraaien op een hoeve als de boer niet wou meedelen in zijn weelde. Het kwaad woekerde verder, doordat de oorzaken niet waren weggenomen.
Uit het boek "Het zwarte gild van de Bokkenrijders" van Jaak Venken.

De medewerkers zijn:
Voorzitter: Peter Ressen, Breeërsteenweg 394 te 3640 Kinrooi
Secretaris: Herman Janssen, Weertersteenweg 22 te 3640 Kinrooi
Medewerkers: Verbond Lummen: Mark Demulder, Akkerstraat 7 te 3582 Beringen
Verbond Beringen: Jean De Wit, Begijnenwinning7a te 3980 Tessenderlo
Bond Maasvallei: Theo Voorter, Engelstraat 53 te 3630 Maasmechelen
Verbond Lommel: Eric Theunissen, Enneven 122 te 3920 Lommel
Verbond Genk: Hugo Steyls, Cipressenstraat 4 te 3530 Houthalen
Stan Krolicki, Nieuwland 22 te 3600 Genk
Verbond Zand & Leemstreek:
George Gyselaers, Kanaalstraat 74 te 3590 Diepenbeek
Provinciaal Hoofdverbond:
Denis Vandezande, Steengroefstraat 33 te 3583 Beringen
Redactieverantwoordelijke:
Davy Versleegers, Schootsheidestraat 11 te 3680 Maaseik

Van schutten naar schieten en meer.

Volkscultuur

ARCHIEVEN (vervolg):

In het handschriftje "manuaal der kercke van Dilsen" bewaard op het Rijksarchief te Hasselt, lezen wij met betrekking tot de nieuwe schutterij: ANNO 1618.
Item noch betaelt aen brorschappen schutten dor bevel van pastoir Cempernick aen Jan Hermans en de Reut Meijers, derentijt schuttenmeisters, waert in plaetze van 7 aem biers, belacht aen eynen silveren voegel der die ALDE schutten St.Martens anno 1618 tegen ommeganck hadden doe maecken, costende oever 36 gulden met onder haer schutten betaelt, onder conditie van bije haere schuttenconinck, schuttenmeisters en vaandrink,Mr Peter FRERIX eindrachtelickens op maendag anno 1618 verdraegen dat er ginnige oude heer allen op noch comenden coninck doen oprichten der voegel, driemael nae malcander aefgeschoeten hadden ende alsoe keyser genompt woirt, der soll den voegel in wegen hij der gewonnen heeft van sijn drie jaers aefschieten den St.martens schutten wederommelieveren, als die schuttenalsdan hem betaelen die werde van drie tonnen biers der sij inder gesellschappe gedroncken hebben ende alsoe den voegel allen de schutten weeromme thoebeoeren, als sij den aen goldset Malders gegolden hebben.
De schuttersbroederschap heeft toen op bevel van pastoor Cempernick het geld dat bestemd was voor 7 aem bier te kopen, aangewend voor het maken van een zilveren vogel bij goudsmid Frederik Malders van Maaseik voor 36 gulden, en waarvoor in tegenwoordigheid van Jan Hermans en Ruth Meijers, schuttenmeesters, door notaris Frerix, een verslag werd opgemaakt. Ook diende het verslag te melden dat iemand die driemaal achtereen de vogel afschoot, tot keizer werd benoemd en het recht had om de vogel in zijn bezit te nemen en dat deze slechts afgekocht kon worden door levering, door alle schutten, van drie vaten bier die samen moesten leeggedronken worden en daarna de vogel terugkregen zoals hij bij de goudsmid Malders gekocht werd.
De oudste schuttersplaat in massief zilver dateert uit 1618, toen geschonken door Petrus Leonardi (Latijnse naam voor Lenaerts), pastoor te Neeroeteren. De tekst op de voorzijde van de plaat in het Latijn luidt:

S. MARTINI SOLDALITO
PIE PARANTELIE PETRI LEONARDE
PASTOR NEDEROETEREN
ANNO 1618

Hetgeen wil zeggen: "Aan Sint-Martinus Broederschap uit vrome verwantschap Petrus Leonardi, pastoor te Neeroeteren, jaar 1618".
Op de keerzijde van de plaat is een hart gegrift met rijzende ster en inschrift " CIRCONSPICE" wat wil zeggen: "al gaande de omgeving bespieden".
Hieruit blijkt dat de Broederschap St.-Martinus Dilsen niet alleen een vermaakinstelling was, maar als schutterij ook te zorgen had voor de rust en de veiligheid in het dorp.
De volgende plaat werd geschonken in 1619 door Jan Hermans, schuttenmeester.

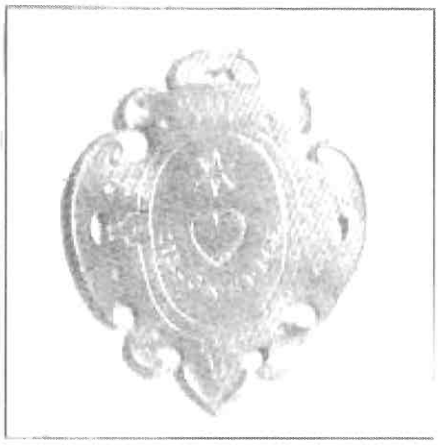

Oudste schuttersplaat uit 1618 (voor- en keerzijde)

Daarna wordt het stil rond de schutterij en moeten wij wachten op een volgende plaat tot in 1671. Een hele tussenpoos. Een nieuwe breuk in de Broederschap is niet denkbeeldig, maar de godsdiensttroebelen in die tijd en allerlei ketterijen in het Maasland zijn er wellicht oorzaak van. De prins-bisschoppen van Luik huldigden toen steeds de neutralisatiepolitiek met het gevolg dat er geen leger bestond en men in geval van nood beroep deed op vreemde troepen ten koste van de bevolking of de schutterijen ter hulp riep om de orde te herstellen.
Voorbeelden hiervan vindt men terug in oude kronieken van die tijd. Op sinterklaasdag (6 december) 1648 werden bijna alle Limburgse schutterijen opgetrommeld om strijd te leveren in de Meeuwerheide tegen Lorreinse troepen, op weg om het Maasland te bezetten. In de ongelijke strijd werden meer dan 400 schutten gedood en bijna evenveel voor hun leven verminkt. Tussen de gesneuvelden bevonden zich 10 Dilsenaren en 11 zwaargewonden.

De bloem van het grootste deel der Limburgse schutterijen was op het slagveld gebleven en het duurde nog vele jaren eer de rangen der schutterijen opgevuld konden worden. Dit laatste moet in Dilsen in 1671 geweest zijn, vermits toen Nelis Segers een koningsplaat leverde.
Als gevolg van een herbergtwist in 1724 kwam een scheuring die de schutterij teisterde. Leden van Houtissen trokken zich uit de gelederen terug en stichtten een eigen schutterij "DIE JONGE SCHUTTEN VAN HOUTISSEN". Rond die tijd kwam bij herstellingswerken aan het dak van de hoeve "De Licht" de vogel van 1596 tevoorschijn, en Paulus Paumen, pachter van de hoeve en kapitein van de schutterij, organiseerde in dat jaar het kermisgelag op de hoeve waar ook de schuttenkamer was ingericht.
Buiten enkele schaarse inlichtingen in de rolregisters van Dilsen bestaan uit die tijd geen archieven of documenten van de schutterij, die ons wat wijzer zouden maken. Wel bestaan enkele schuttersplaten uit die tijd: 7 voor Dilsen – 5 voor Houtissen.

Voor Houtissen noteren wij de volgende breuken:

1. Matheus Mevissen	1718	18. Louis Jacobs	1884
2. Willem Klingeliers	1721	19. Louis Moors	1890
3. Cornelis Mooers	1752	20. Martinus Op 't Eynde	1891
4. Dirk Bisschops	1760	21. Martinus Jacobs	1892
5. Martinus Segers	1766	22. Martinus Jacobs	1893
6. Henricus Severijns	1786	23. Martinus Jacobs	1894
7. Martinus Bisschops	1811	24. P.J. Paumen	1895
8. Pieter Tulleneers	1816	25. H. Moors	1900
9. Pieter Nijsen	1819	26. Martinus Jacobs	1903
10. Martinus Jacobs	1854	27. P.J. Jansen	1904
11. I. Kaas	1865	28. Antoon Jacobs	1906
12. Lambert Jacobs	1876	29. Antoon Jacobs	1907
13. Theodoor Nijsen	1877	30. Mathieu Savelkoul	1908
14. Jean Boutsen	1878	31. Antoon Jacobs	1909
15. Louis Colson	1881	32. Martinus Rademakers	1910
16. H. Cuypers	1881	33. Pierre Lemmens	1911
17. S. Coenen	1882	34. Mathieu Kees	1913
		35. Mathieu Kees	1914

Er valt te onderstellen dat de oudste breuk van 1718, geschonken door Matheus Mevissen, en deze door Willem Klingeliers anno 1721, samen met de oudste vogel van de krans van Dilsen afgenomen zijn om deze van Houtissen te versieren. De plaat van Matheus Mevissen hing (hangt) juist boven de vogel en verbindt de twee kettinguiteinden van de krans. Zij is zonder twijfel de éérste en oudste plaat van de schutterij van Houtissen.

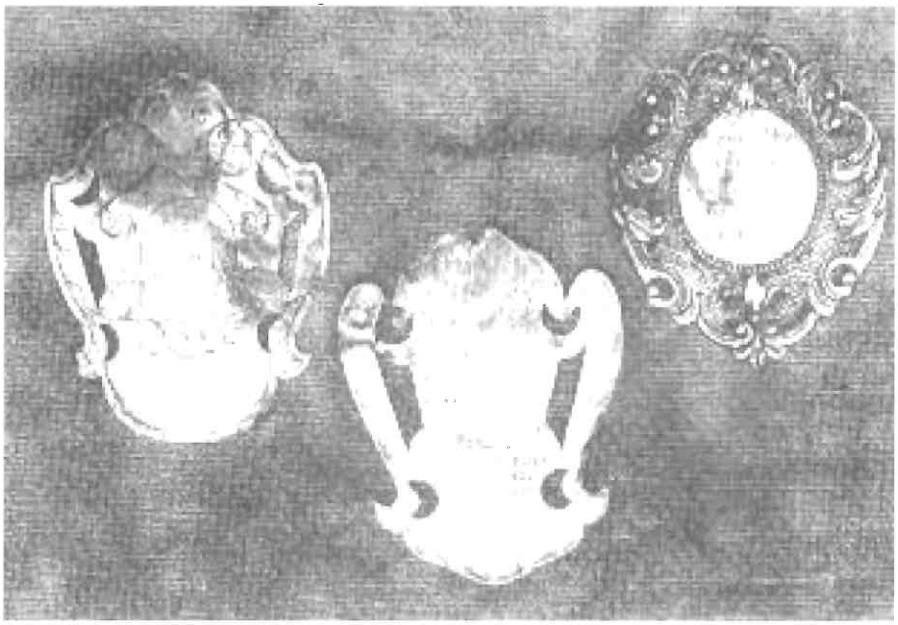

Schutterij St.Martinus Dilsen- Houtissen
De oudste schuttersplaten

Na de Eerste Wereldoorlog kenden de schutterijen in de Maaskant in het algemeen niet meer die vroegere luister en bijval bij de bewoners. Ook in Dilsen was dat het geval. De twee schutterijen hadden om zo te zeggen geen structuur meer en hun activiteiten beperkten zich tot de jaarlijkse meiboomplanting op de éérste zondag van de maand mei. Ook dit laatste gebruik ging stilaan verloren.

Na de bevrijding van ons dorp in september 1944, duurde het nog tot in 1948 eer de twee schutterijen hun activiteiten hernamen. Mannen zoals Kruisheer Pater Sangers van Maaseik en meester Pierre Creemers van Molenbeersel (toen vice-president van de Oud Limburgse Schuttersfederatie) hebben er veel toe bijgedragen dat de schutterijen hun vroegere glans herwonnen.

Ondertussen hielden Mathieu Kees en Jaak Opdenakker (dorpsfiguur-Kuub van Liebeke) de vlam in Houtissen wakker, en de respectabele lijst der koningen en keizers telde (vanaf 1910 tot 1995) 55 koningen en keizers. Hier de namen:

Martinus Rademakers	1910
Pierre Lemmens	1911
Mathiue Kees	1913 '14 '23 '26 '30
Jaak Bouten Keizer	1919 '20 '21
Jaak Laarmans	1921 '22 '27
Hendrik Pijkels	1929 '31 '39
Theodoor Snijkers	1935
Theodoor Merken	1936
Godfried Habets	1937
Renier Laermans	1938
Albert Laermans	1939
Oorlog	
Albert Laermans	1948 '49
Jaak Opdenakker	1951
Louis Thijs	1952
Leon Brouwers	1953

Jan Jacobs	1960
Jaak Coolen	1961
Cornelus Engelen	1962
Jan Jacobs	1963
Jan Schurgers Keizer	1964 '65 '66
Jan Jacobs	1967
Alfons Mertens Keizer	1968 '69 '70
Jacky Deserno	1970 '71
Leopold Peeters	1972
Cornelus Engelen Keizer	1973 '74 '75
Henri Claessens	1975
Jonny Bredolk	1976
Jozef Saesen	1977
Albert Laermans	1978
Jozef Tworek	1979
Theo Snijkers	1980

Mathieu Ramakers 1959

Koning Nicolaas Janssen 1955

Burgemeester	
Nicolaas Janssen	1954 '55
Leopold Boonen	1956
Willy Ramakers Keizer	1957 '58 '59
Pierre Mathijssen Keizer	1987 '88 '89
Peter Mathijssen	1989
Jan Gijsen	1990
Jean Wampers	1991
Georges Mathijssen	1992
Michel Stouten	1993
Georges Mathijssen	1994
Bart Mathijssen	1995 (17 jaar)
Bart Mathijssen	1996
Hubert Van Haen	1997
Ronny Vranken	1998
Hubert Van Haen	1999

Koning Jaak Opdenakker 1951 (Kuub van Liebeke)

Jan Gijsen	1981
Jan Gijsen	1982
Georges Mathijssen	1983
Georges Mathijssen	1984
Jean Bex	1985
Georges Mathijssen	1986
MILLENNIUM	
Jean Paul Haldermans	2000
Jean Paul Haldermans	2001
Jos Nouwen	2002
Jean Paul Haldermans	2003
David Van Haen	2004
Pierre-René Bocken	2005
John Janssen	2006

Nieuwe kostuums
Koninklijke schutterij St.-Martinus Dilsen - Houtissen
1 mei 1996: 400-jarig bestaan

Op 8 februari 1957 bereikte het nieuws Dilsen vanuit het koninklijk paleis te Brussel, dat de schutterij van Dilsen - Houtissen voortaan het predikaat "Koninklijke Maatschappij" mocht voeren, een benoeming die met de nodige luister gevierd werd.
Langzamerhand werd, zoals dat in het verenigingsleven gaat, ook de schutterij door moeheid aangetast. Daar kwam echter verandering in toen Pierre Mathijssen in 1990 het roer overnam van zijn broer Georges.

De schuttenkamer, die na talrijk omzwerven gevestigd was in het café "Mia Hendriks" in de Ogenstraat (beter bekend als "bij de Bats"), kreeg een nieuwe accommodatie op de Bakkershoef, waar Jaak Coolen, secretaris van de schutterij, een deel van zijn eigendom belangeloos afstond aan de vereniging.
Door de intense inzet van het bestuur en de leden, ging een lang gekoesterde droom in vervulling: het inrichten van een eigen "sjötterskamer", waar van dan af jaarlijks de vogel wordt geschoten en allerlei nevenactiviteiten plaatsgrijpen.
Ofschoon uitgerust met allerlei nieuwe en verbeterde structuren en goed onderhouden schietoefeningen, blijven ondanks inzet en volharding de resultaten onder de middelmaat.
Ieder jaar wordt er deelgenomen aan de "Oude Limburger", het O.L.S., met de hoop ooit deze begeerde trofee naar Dilsen te halen. "Maar ooit", zegt voorzitter Pierre Mathijssen, "zal het ons lukken en dan is Dilsen te klein". Het terrein ligt er, en de slogan voor dit evenement is al klaar: "Dilsen gewoon te gek".

Gesproten in 1596 uit de Sint-Martinusbroederschap is de schutterij één van de oudste dorpsverenigingen.
Ze speelde sinds 4 eeuwen een kleurrijke en zinvolle rol in de Dilserse gemeenschap.
De aloude gilde heeft een taai leven gekend. Vaak opgehouden in moeilijke tijden zoals bezettingen door vreemde troepen, oorlogen, natuurrampen, enz... werd ze telkens door moedige Dilsenaren die van traditie en folklore hielden, heropgericht. Zoals gezegd, dingt de gilde ieder jaar mede naar de verovering van het O.L.S. of kortweg genoemd, de "Oude Limburger"-titel, waarop iedere Limburgse schutterij fier is om de UM (beeld) in de wacht te hebben gesleept. Hier is een deelname van 175 schutterijen van de beide Limburgen met een toeschouwersaantal van zo'n 50.000 mensen + 10.000 schutters.
Moge ooit deze begeerde titel ten deel vallen aan de schutterij St.-Martinus Dilsen-Houtissen, dan zal dit de bekroning zijn van het vier eeuwen taaie leven van de schutterij.
Het weze hun van harte gegund.

Pierre Mathijssen

Keizer van schutterij St.-Martinus Dilsen-Houtissen

Bondsvoorzitter van Schuttersbond "De Maasvallei"

SCHUTTERSGILDE SINT-SEBASTIAAN SCHALBROEK LUMMEN 350 JAAR JONG

(vervolg)
Momenteel telt onze vereniging een 150-tal leden. Met vallen en opstaan trachten we als vzw het hoofd boven water te houden in een alsmaar complexer wordende samenleving waarbij kleine verenigingen zoetjesaan versmacht worden door de toevloed van regels en verplichtingen op vlak van juridische en financieel-boekhoudkundige aangelegenheden, diverse vergunningen, verzekeringen, wapenwetgeving, beheer van het patrimonium met de alsmaar oplopende kosten van onderhoud en nutsvoorzieningen, en zoverder enzovoort. Met daarbij ook een bezorgdheid omtrent de beperkte instroom van jongere schutters en schutsters als een direct gevolg van de gewijzigde wapenwetgeving. Zovele zaken en bekommernissen dus om dagelijks het hoofd over te breken. Als kleine vereniging dreig je inderdaad op den duur door het bos de bomen niet meer te zien, en dat is uiteindelijk toch nog altijd waar het om draait, met name te proberen een bescheiden bijdrage te leveren aan het sociaal en sportief leven in de lokale gemeenschap.
Maar goed, we gaan vandaag niet klagen, want we vieren feest.

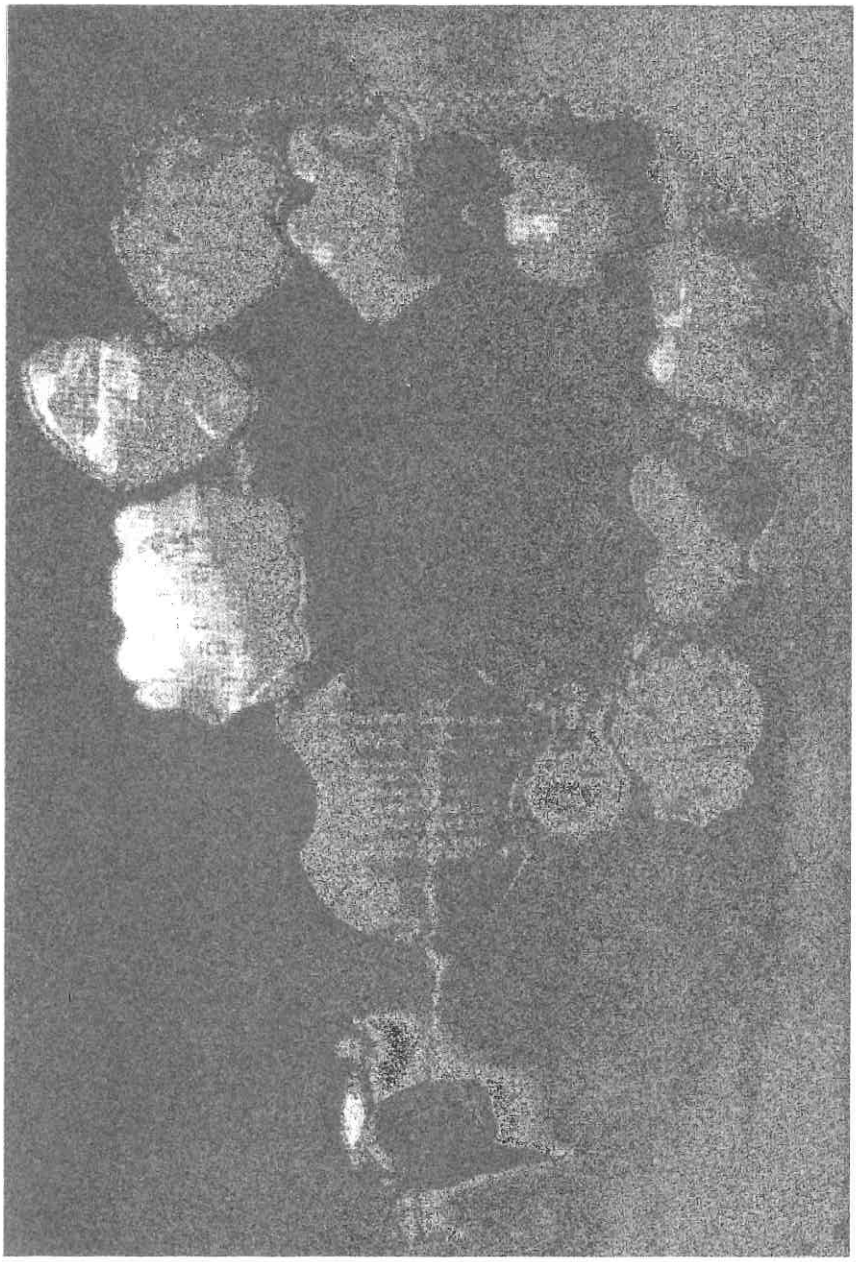

Na toespraken door Frans Mentens, schepen van sport en zelf ook karabijnschutter, vervolgens door Mark Demulder, voorzitter van het verbond Lummen, kwam de Provinciale voorzitter Denis Vandezande met volgende toespraak aan het woord:

"Geachte gildebroeders, gildezusters, schuttersvrienden en sympathisanten,

U een woordje brengen over het "schieten" is dikwijls moeilijk, omdat het schieten in een gilde uit verschillende variëteiten bestaat, waaraan men veel betekenissen kan geven.

Men gebruikt in de gilden verschillende soorten wapens, waaronder de oudste van al de handboog, gebruikt door schutters op staande en liggende wip. Men heeft de kruisboog, de jachtkruisboog die men bezigt, om op doel te schieten. We kennen de luchtdrukwapens, de karabijnen en ook de zware buks. Weet evenwel dat de meeste oude schuttersgilden de boog als eerste wapen gehanteerd hebben. Er zijn er, die op termijn overgeschakeld zijn naar vuurwapens of luchtdrukwapens.
Vele schutterijen zijn nog relatief jong en zijn uiteraard onmiddellijk begonnen met hun huidige wapen.

Wat is nu de betekenis van het schieten in een schuttersgilde?
Het wapen was destijds nodig voor het beschutten. Het beschutten was de hoofdtaak van de gilden. We spreken immers over de schuttersgilde en niet over de schietersgilde. Maar tegenwoordig spreken wij over schieten en niet meer over schutten of beschutten. De schuttersgilden hadden destijds een opdracht. Onder dit motto werden zij ook opgericht, o.a. de bevolking beschermen tegen aanvallen van buitenaf, maar ook tegen boeven. Zij dienden meermaals boeven te begeleiden die naar de rechter werden gebracht. De gilden hadden ook een sociale taak, namelijk zorgen voor de zwakkeren in de gemeenschap.

Vandaag de dag dienen onze wapens enkel en alleen voor amusement en ontspanning.
Daar zit al een heel groot verschil met een gewone schietclub. Schietclubs hebben geen culturele voorgeschiedenis.

Wij hebben als schuttersgilde heel wat tradities rond het schieten en de schietboom. Daarom kan men ons schieten niet loskoppelen van deze tradities. Zij gaan onherroepelijk samen of we zitten niet meer in een schuttersgilde.

Denk maar aan de schuttersgilden die bij de aanvang van hun koningsschieten, eerst driemaal rond de schietboom gaan, voorafgegaan door vaandel en trom. Dit doen zij in gesloten cirkel.
De betekenis hiervan is dat zij in de gilde niet willen dat er vreemden, met eventuele kwade bedoelingen, de vriendschap komen verstoren. Vandaar dat zij de cirkel gesloten houden, niemand mag er tussenkomen.

Ziet ge dit al in schietclubs of gewone schuttersverenigingen gebeuren?
Nochtans een prachtige betekenisvolle traditie… vriendschap bewaren!!!
Wanneer een koning is gekend, wordt er op vele plaatsen naar de kerk gegaan. Dit gebeurt onder tromgeroffel terwijl de klokken van de kerktoren feestelijk luiden. Op vele plaatsen wordt een kleine plechtigheid ingelast, ter ere van de patroonheilige of bij het beeldje van Maria. In stoet wordt er terug naar de feestweide gemarcheerd.

Wee diegene die de stoet vroegtijdig verlaat om in de buurt een café op te zoeken. Zij betalen een boete... Bestuursleden moeten een dubbele boete betalen.

Als men het nu zo allemaal bekijkt, krijgt uiteindelijk het schieten in de schutterij een heel andere betekenis, dan wat er jammer genoeg op veel plaatsen vandaag gebeurt.

Veel schuttersgilden zijn schietclubs geworden. Het enige wat telt, is de klep of het pluimpje of het bolletje schieten en van de ene naar de andere schieting rennen. We kennen schutterijen, en geloof ons, waar de schutters vlug even komen schieten, en dan na hun beurt snel terugkeren naar ergens anders. Met wat zijn zij bezig? Zij maken hun schuttersgilde kapot. Anderen zwaaien met wetten en reglementen. Ze slaan er mekaar mee rond de oren... Is dat de bedoeling???

Natuurlijk is het schieten een belangrijke activiteit in een schuttersgilde.
Het schieten is een middel om de mensen samen te brengen en voor activiteit, spanning en plezier te zorgen. Dat is evident. Maar het mag niet de enige activiteit zijn en de enige reden van bestaan.
Wij zien dat bij alle plaatselijke schuttersgilden, eveneens bij de vele verbondsfeesten en uiteraard ook bij grote organisaties zoals OLS, het Nationaal Koningsschieten en bij de Europese schuttersfeesten.

Overal zijn deze wedstrijden omringd met tradities, met de eucharistieviering, met de optochten en al zijn wedstrijden wat kledij, muziek, vlaggen enz. betreft. Op vele plaatsen zijn jammerlijk de volksdansen verdwenen. Ook in ons nog zeer jonge verbond zouden deze tradities niet misstaan.

De Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden is erkend door het ministerie als organisatie voor volkscultuur. Dit is niet gebeurd omwille van het schieten alléén, maar omdat het schieten één geheel vormt met zovele prachtige tradities. Men aanziet het gildeschieten niet als een sport, maar als een culturele en folkloristische activiteit.

Mensen, schutters die hier niet mee kunnen akkoord gaan, en zij zullen dit niet graag horen, zijn niet op hun plaats bij de schuttersgilden, en kunnen beter bij een schietclub aansluiten.

Daarom toch dit: wanneer uw schutterij of schuttersgilde, zich alléén nog bezig houdt met schietwedstrijden, met de nadruk op presteren in wedstrijden, geloof me vrij, dan komt eens de dag dat uw schuttersgilde zich doodschiet. U bent dan een gewone schietclub geworden, waar misschien nog een koning is, maar niet meer op de manier zoals dat hoort.

Beste gildebroeders en gildezusters, dit heb ik niet uitgevonden. Dit heeft de geschiedenis ons geleerd. Gilden hebben de eeuwen overleefd dankzij hun tradities en niet dankzij het schieten.
Waar schieten vroeger een noodzaak was, is het nu een ontspanning geworden. Eén van de vele ontspanningen in ons gildeleven.

Tot slot wil ik terugkomen op het boogschieten. De boog mag niet altijd gespannen staan.

Wij moeten ook eens plezier mogen maken zonder dat er geschoten wordt. Men moet, er ook, zoals vroeger zorg voor dragen dat mensen die weinig pijlen op hun boog hebben, in het schutterswezen ook aan hun trekken kunnen komen.

Kortom, beste schuttersvrienden, in dit klein betoog moet ik jullie zeker niet komen uitleggen hoe het geweer geladen moet worden, daar zijn duidelijke wapenwetten voor. Anderzijds zijn er, en gelukkig maar, de wapenmeesters, die zorgen voor de nodige veiligheid en discipline.

Ik wou alléén even de aandacht vestigen op de toekomst. Het verdere bestaan van jullie schuttersgilde, waar jullie vandaag ongetwijfeld hard aan werken.
Laat a.u.b. TRADITIES niet verloren gaan. Zorg ervoor dat ook uw kinderen, kleinkinderen morgen nog een schuttersgilde hebben waar ze fier op kunnen zijn.
Het is onze plicht het verleden te bewaren, omwille van de toekomst. We hebben het recht niet deze tradities verloren te laten gaan.

"Als iedere schutter dit kan en wil bereiken, wel, dan hebben wij recht in de roos geschoten."

Dank u allen voor uw toespraken.

En dan is het nu tijd voor iets anders.
Ons 350-jarig bestaan konden we als vereniging immers toch niet laten voorbijgaan zonder te proberen enkele initiatieven te nemen teneinde ons feest wat meer glans te geven en er tegelijkertijd voor te zorgen dat er ook binnen 10 of 20 of – wie weet – misschien zelfs binnen 50 jaar nog enig spoor terug te vinden is van deze heuglijke gebeurtenis.

We hebben daarom een aantal zaken bedacht.
U ziet hier een grote bordeauxrode doek liggen met daaronder twee verrassingen die we nu gaan onthullen, zo kunnen we de spanning er wat inhouden.

De eerste verrassing is wellicht toch mee een van de hoogtepunten van het feestweekend. Bij de voorbereiding van de feestelijkheden die uiteindelijk reeds meer dan een jaar geleden gestart zijn, is door een groepje van enthousiastelingen het idee opgevat om de geschiedenis van het gehucht Schalbroek en van zijn schuttersgilde Sint-Sebastiaan neer te schrijven. Uiteindelijk is dit project geresulteerd in een – al zeggen we het zelf – mooi uitgegeven en zeer lezenswaardig gedenkboek van meer dan 200 pagina's, dat we hier graag zouden laten onthullen door de heer burgemeester van Lummen met de hulp van onze voorzitter Peter.

Misschien nog enige info omtrent het boek. Het bevat 2 delen. Het eerste deel is gewijd aan de geschiedenis van Schalbroek met aandacht voor de gebouwen, de natuur, de mensen, alsook de – wat we zouden durven noemen – de grote en kleine geschiedenis van het gehucht.

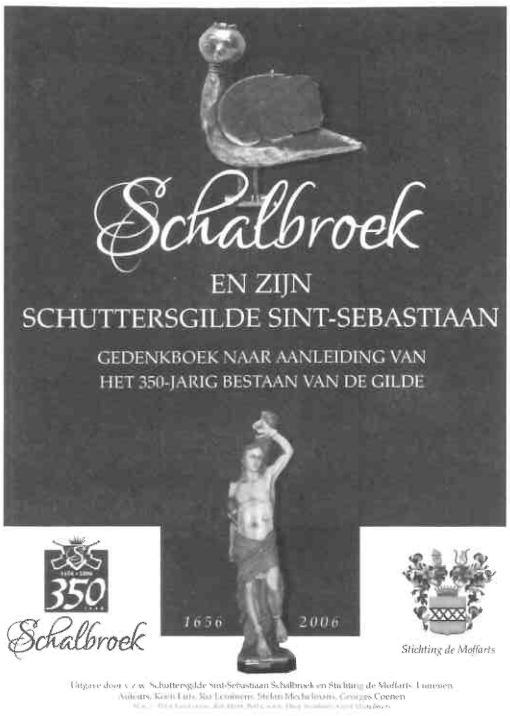

Het tweede deel is dan specifiek toegespitst op de gilde zelf. Er werd aan dit boek met een tiental personen keihard en in de eindfase zelfs dag en nacht gewerkt, is het niet Georges, Bert en Rita? Maar met enkele potten koffie kom je ook al aardig ver in momenten van nachtelijke nood. We zouden hierbij graag het team willen bedanken dat dit project tot een goed einde heeft gebracht, en ik denk dat ze bijna allemaal aanwezig zijn. Vooreerst zijn er de auteurs wiens bijdrage uiteraard essentieel was, met name Koen Luts, Ria Lemmens en de reeds genoemde Georges Coenen. Verder waren er de andere leden van de vaste redactieploeg die vorm en inhoud mee op punt hebben gesteld: Geert Mechelmans, Rob Meert, Bert Coenen en Davy Stroobants, en – niet te vergeten – onze immer enthousiaste en in crisissituaties ijzig kalme voorzitter Peter Vandevenne. Allen wensen we hartelijk te bedanken, alsook drukker Jos Porters.

Naast de vernoemde personen is er uiteraard ook door tientallen andere personen op een of andere wijze een bijdrage geleverd door het overmaken of laten gebruiken van foto's, teksten, krantenartikelen en dergelijke meer. De lijst is te lang om hier volledig af te lezen, maar hun namen staan wel degelijk opgenomen in het dankwoord achteraan in het boek.
Tot slot dient hierbij nog vermeld te worden dat het boek een gezamenlijke uitgave is van de vzw Schuttersgilde Sint-Sebastiaan en de Stichting de Moffarts, met zetel in het kasteel "Het Hamel" dat uiteraard sinds jaar en dag verbonden is met de geschiedenis van Schalbroek. Als dusdanig is het boek dan ook mee een eerbetoon aan de in 2004 overleden baron de Moffarts. Wij willen hierbij de Stichting de Moffarts bedanken voor hun deelname in het project.
Het boek kan aangekocht worden voor de prijs van 15 euro en geïnteresseerden kunnen alvast straks het inkijkexemplaar al eens komen bekijken.

En dan over naar de tweede verrassing. Het bestuur vond dat een 350-jarig jubileum niet kon voorbijgaan zonder ook even te denken aan de representatieve aspecten die gepaard gaan met de schutterij, met name onze kledij. Onze huidige gildepetten in de typisch bordeaux-wijnrode en groene kleur zijn ondertussen al 30 jaar oud. En eenvormige kledij hebben we als schuttersgilde nooit gehad.

Tijd dus om daar iets aan te doen. Alle schutters of schutsters, bestuursleden en directe medewerkers zullen dus in een mooi nieuw tenue gestopt worden en die gaan we nu onthullen. Mag ik Frans Mentens, schepen van sport, vragen om onze voorzitter Peter te helpen met deze frivole taak.

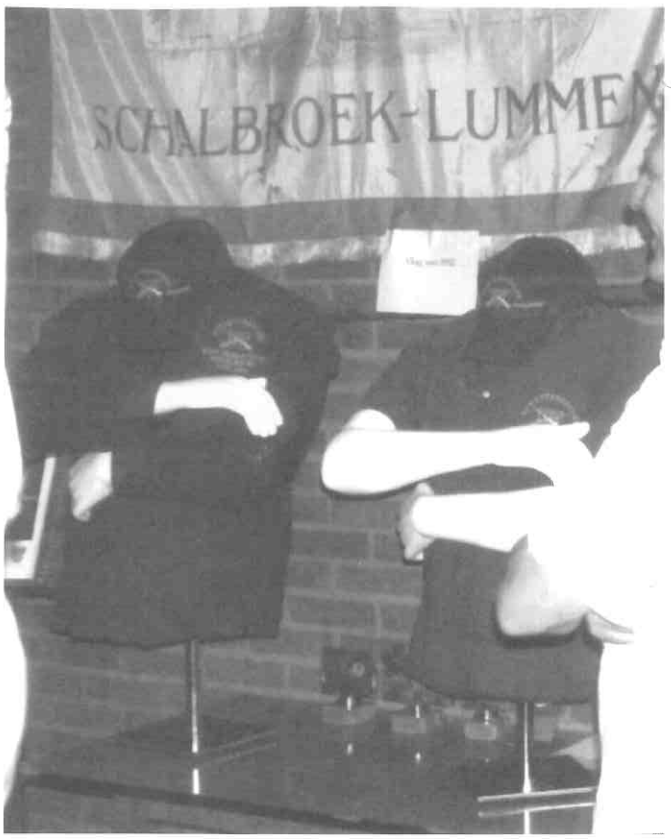

Er is meer: een van onze bestuursleden heeft ooit nog in modeshows gedefileerd .. of was het alleen maar in zijn slaapkamer; in elk geval gaat Luc u nu het een en het ander live laten zien.

En er is nog meer: we hebben immers voor de dames ook een bikini-versie, en die gaat nu getoond worden door onze koningin Maria Claes… mocht haar echtgenoot Jef Clerckx daarmee akkoord zijn gegaan, hetgeen echter niet het geval is, jammer, zeer jammer.
Zoals u ziet is het een mooi ensemble geworden met polo, hemd en gildepetje, en met behoud van onze wijnrode-groene kleuren.

We hebben het nu gehad over 2 verrassingen, maar eigenlijk is er nog een derde project, en dat is de tentoonstelling. U hebt ongetwijfeld al de standen opgemerkt die tegen de muur staan opgesteld. Deze kleine tentoonstelling is gewijd aan de geschiedenis van de gilde met diverse foto's, documenten en voorwerpen en is zeker de moeite waard om eens te bekijken. Vele van deze foto's en documenten zijn overigens ook terug te vinden met meer tekst en uitleg in het gedenkboek.

We willen hierbij ook Erik Clerckx bedanken die een en ander heeft gecoördineerd en ook de powerpointpresentatie gemaakt heeft die er deel van uitmaakt. Met dank ook aan Georges Coenen en zijn vrouw Rita voor hun onmisbare logistieke steun, betreffende de voorbereiding van het hele feestweekend.

Voilà, tot zover dan dit luik.
Ik zie sommige mensen wat zenuwachtig worden, omdat het officiële gedeelte allicht wat te lang duurt naar hun goesting, dus we gaan dan ook stilaan ons verhaal afsluiten.

Als allerlaatste onderdeel van onze speech hebben we nog een dankwoord voorzien. Het bestuur van onze gilde is namelijk een samenstelling van jong en – laat het mij voorzichtig uitdrukken – al iets ouder (het criterium hierbij is 'gepensioneerd zijn'). Deze mix van jong en oud werkt binnen onze vereniging zeer goed. Bij een gelegenheid als vandaag past het toch wel dat de jongeren in het bestuur, onze voorzitter Peter, onze penningmeester Dirk, daarbij ook de andere Peter, Luc en ik zal mezelf er ook maar bijrekenen, hun erkentelijkheid uitspreken voor wat de "oudere garde" (sommige van hen zijn al meer dan 50 jaar lid van de gilde) de voorbije decennia heeft gedaan voor

de gilde wat betreft uitbouw, onderhoud, beheer van de zaal en de schietstanden en uitbouw van de vereniging op sportief en sociaal vlak. Zonder jullie zouden wij hier vandaag allicht niet staan.

Huldigingen doen we binnen onze vereniging normaal tijdens het jaarlijks ledenfeest maar we willen hier toch Martin Blommen, Emiel Blommen, Jef Bervoets, Georges Vanwetswinkel, Jef Clerckx en Maria Claes, en mijn vader Vital Mechelmans, die dit jaar trouwens 40 jaar schuttersafgevaardigde is in het Verbond Lummen, uitdrukkelijk bedanken, alsook hun respectievelijke partners omdat die uiteraard al die jaren mee hun steun hebben gegeven aan de gildeactiviteiten van hun partner. Dank ook aan de leden van wat wij noemen de poetsploeg en inzonderheid Maria Poelmans, Paula Blommen, Sylva Witters en Paula Verboven voor hun jarenlange toewijding wat betreft het onderhoud van de zaal. Een hartelijk applaus graag.

Voilà, tot zover ons verhaal; dank u voor uw komst, maak er nog een gezellige avond van en vergeet niet straks uw klein aandenken mee te nemen aan de uitgang als u naar huis terugkeert.

Lang leve Schalbroek, lang leve de Schuttersgilde Sint-Sebastiaan, lang leve de schutterij in Lummen en Limburg!
Dank u voor uw aandacht.

Stefan Mechelmans (15 september 2006)

KONINKLIJKE SINT-JANSGILDE THIEWINKEL
125 JAAR JONG

(vervolg)

Spreker: Zo werd ridder de Fabribeckers erevoorzitter. De adellijke familie de Fabribeckers was een samensmelting van twee families nl. Fabry en Beckers. Dit geslacht stamde af van Marie Fabry, echtgenote van Gerard Beckers, die ontvanger-generaal was van het graafschap Loon. Hun zoon Edmond Beckers was erfgenaam van kolonel Steven Fabry en nam volgens het testament de familienaam over. Vanaf 28 oktober 1705 noemde hij zich volgens patentbrieven, die hem ook de titel van H. Rooms Ridder verleenden, de Fabry-Beckers. Thans woont de familie de Fabribeckers de Cortils et Grâce nog steeds op het kasteel van Loye in Thiewinkel.

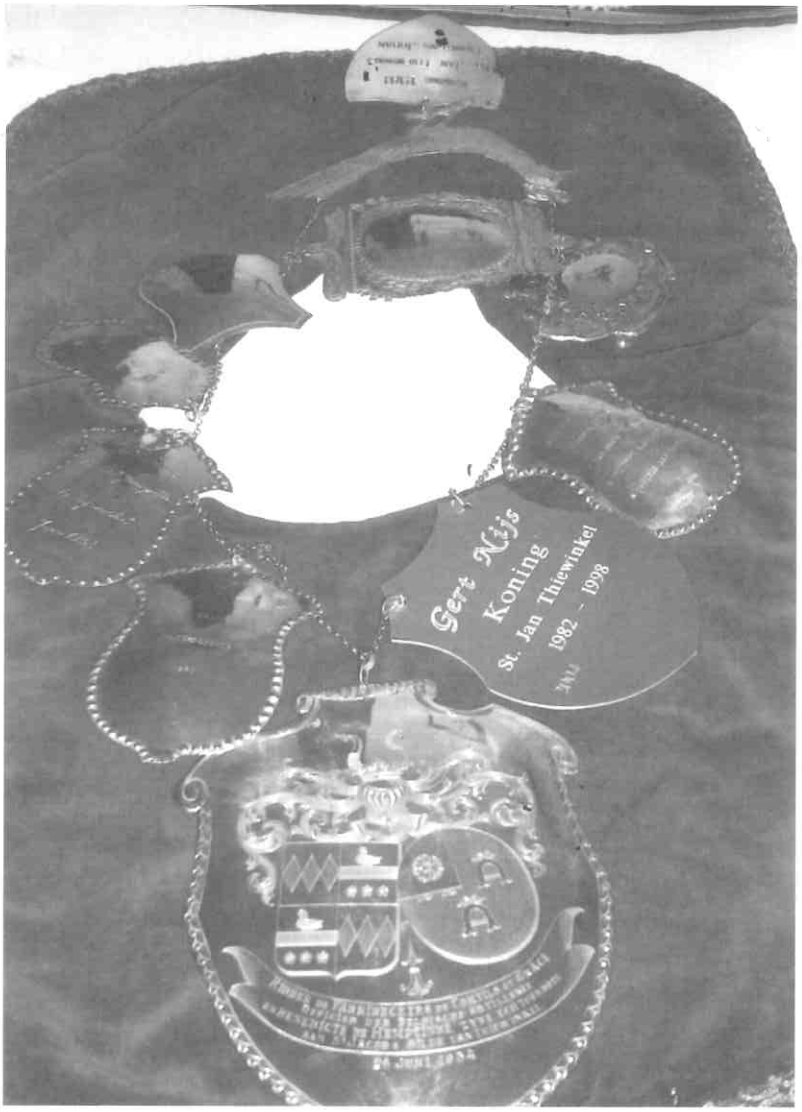

Dames en heren, de gilde van Thiewinkel was, 125 jaar geleden, een feit.

In 1883 werd een vlag aangekocht.
We lezen in het kasverslag van juni 1883 dat deze vlag 86,50 frank gekost heeft. Andere uitgaven bedroegen toen 83,84 frank. Samen: 170,34 frank. De inkomsten waren slechts 125,78 frank. De gilde van Thiewinkel was dus in 1883 reeds failliet.

Het tekort werd echter vereffend door Felix Vanhoren, Antoon Daniëls en August Cuppers voor elk 15 frank, een som die hen later terugbetaald werd.

De geschiedschrijver verwoordde dit faillissement in een gedicht dat ook nu nog van toepassing kan zijn:

Beste broeders kijkt te pas,
Naar de toestand van de kas,
Houdt ge die niet ongeschonden,
Ligt ge dra voor goed gebonden,
't Is gedaan met Gild' en vane
Als de centen zijn naar de mane!

Dames en heren gildebroeders en –zusters,

Felix Vanhoren, de stichter van de Sint-Jansgilde, was een levenslustig en blij gezind man. Hij was landbouwer en bezat een winning gelegen op de plaats waar nu deze parochiezaal ligt. Wij zijn hier nu dus op de plaats waar de stichter van onze gilde gewoond heeft. Hij woonde hier samen met zijn zuster en zijn knecht Louis Raepers.

Het ging er lustig aan toe in dat gezin en 's zondags lieten Feel en Louis de hoeve aan de zuster over en trokken er samen op uit. Zij maakten zoveel plezier en hadden het leven zo lief dat zij beiden vergaten te trouwen. Feel was dicht bij de 70 toen hij stierf. Wij, gildebroeders, zijn hem erkentelijk omdat hij de gilde stichtte. Hij, een eenvoudig man, voelde dat er in Thiewinkel iets ontbrak. Daarom stichtte hij de gilde. Een gilde waarin broederlijkheid en hulpvaardigheid gepaard gaan met vreugde en pret. In de huidige gilde vinden wij deze eigenschappen nog terug die ze van haar stichter meekreeg.

Stichter Vanhooren, gij waart een nederige landbouwer, ge deed geen hoge studies, maar gij had iets wat bij zoveel mensen ontbreekt: een edelmoedig hart en een blijde geest.

Wij zullen Felix nooit vergeten!

Op 10 december 1989 overleed onze stichter Felix Vanhoren.

Zijn ziel zwierf enkele ogenblikken in de sterfkamer rond. Louis Rapers en de zuster van Felix zaten wenend bij zijn dode lichaam. Dit kon Felix niet aanzien en hij wipte maar naar buiten en streek neer op de schutterspaal. Van hieruit overschouwde hij zijn dierbaar Thiewinkel en daarna vloog hij recht naar de hemelpoort.

Felix hoort gezang. (Hosanna, hosanna, ...) en gaat eens stillekens kijken achter het gordijn.

Felix: Daar sè, de Engelse begot ! Ziet toch eens hoe schoon.
(De engel komt op het podium).
Engel: Wel, wie zijt gij en wat komt gij hier doen ?
Felix: Ik kom naar de hemel en mag ik nu binnen ?
Engel: Ja maar dat gaat zo maar niet. Hebt gij uwen hemel verdiend ? Hebt gij altijd braaf geleefd en niet gevloekt en zat geweest.
Felix: Dat zou ik dinke begot !
Engel: *(Slaat een kruisteken)* Ik hoor al dadelijk dat gij nen plezante kerel geweest zijt. Maar ge hebt waarschijnlijk nooit gehoord van de tien geboden.
Felix: Nee zeker, de tien geboden ken ik nog van mijne catechismus zulle. Bovenal bemin één God. Zweer niet ijdel, vloek nog spot. Vader, moeder zult gij eren. Eh, eh, verdju, de rest zijn ich vergeten. Doeme toch.
Engel: Is dat alles, beste man, daar zal Sinte-Pieter bij lachen. Ik denk dat er u minstens een tijd vagevuur zal te wachten staan.
Felix: Jomma mijn schoon kind, dat zal toch niet waar zijn zeker, nondemiljaar ... en ik die altijd zo mijn best gedaan heb in Thiewinkel.

Engel: *(Slaat nog een kruisteken)* Wij zullen Sinte-Pieter even roepen, die zal wel oordelen of voor u een plaatsje is in de hemel.
(Engel steekt hoofd tussen gordijn)
Sinte-Pieter ! Sinte-Pieter !... *(er komt geen reactie)*
Engel: Allez, waar zit die nu... die zal toch weer niet aan het kaartspelen zijn met Sint-Jan en Sint-Rochus zeker. Ik denk, beste man, dat ik u zelf maar voorlopig naar het vagevuur ga sturen.
Felix: Jomma mijn schoon engelke, dat moogde gij niet doen. Gaat eerst eens vragen aan die mannen of zij gene vierde man kunnen gebruiken. Als ze maar bij hun drieën zijn, zijn ze misschien blij dat ik in de hemel kom als gij ze vertelt dat ik goed kan kaarten. En dan is mijn broodje gebakken voor altijd.
Engel: Allez dan, ik zal mijn goed hart weer maar eens laten zien, en mijn vleugels eens uitslaan totdat ik Sinte-Pieter gevonden heb.
Felix: Als dat es waar was se, dat die heilige gildebroeders een vierde man tekort kwamen. Dat zou plezant zijn. *(wrijft zich al in de handen van plezier)*
(Engel op, gevolgd door Sinte-Pieter. De engel plaatst zich met in gebed gevouwen handen terzijde)
Sinte-Pieter: Haha kerel !
Felix: Dag Sinte-Pieter.
Sinte-Pieter: Wie zijt gij en waarvan komde gij ?
Felix: Ich heet Feel Sinte-Pieter en ik koom van Thiewinkel.
(Sinte-Pieter slaat zijn boek open)
Sinte-Pieter: Thie...win..kel... Fe...lix..Van...hooren.. Haha man ! zijt gij dat ....?
Felix: Ja Sinte-Pieter.
Sinte-Pieter: Haha...dronk...vloekte...hm...hm..., dat kan er door man... De hel in met u !
Felix: Jomma, dat is toch niet waar zeker Sinte-Pieter ?
Sinte-Pieter:: Zeker, zeker, man ... de hel in met u !
Felix: Jomma, non de non, Sinte-Pieter, ich zen nen brave mens zulle ! Hebt ge wel te goei gekeken in uwen boek ?
Sinte-Pieter:: We zullen nog eens kijken.
Felix: Als te blijft, Sinte-Pieter, want stiet daar niet in dat ik nen ouden voorzitter ben ?

Sinte-Pieter:: Wacht efkens, ... Van … horen… Felix…stichter-voorzitter van de Sint-Jansgilde van Thiewinkel. Zoveel te erger man. Door het stichten van die bond hebt gij in Thiewinkel de mensen leren zuipen en van café tot café trekken… tut … tut… de hel in…

Felix: Zo der no toch niks krijgen…. En ik die meende bij niet te trouwen dat ik zeker in de hemel zo komen !

Sinte-Pieter: Wat? ! Zijt gij niet getrouwd Felix Vanhoren ?

Felix: Joawt, Sinte-Pieter !

Sinte-Pieter: Jomma man, dat had ge wel eerder kunnen zeggen. Dat is een heel ander geval! Mannen die zich niet door een vrouw laten vangen, bewonder ik. Daarom moogt gij de hemel binnen.
(Sinte Pieter haalt zijn sleutel boven !)

Felix: Sinte-Pieter …?

Sinte-Pieter: Ja, Sint-Felix wat is er ?
Felix: Ik had u toch nog gaarne iet willen vragen ?
Sinte-Pieter: Zeg het maar !

Felix: Als er nu eens iemand van de Sint-Jansgilde sterft en per ongeluk getrouwd is moet die dan de hel in als hem een beetje teveel gedronken en gevloekt heeft ?

Sinte-Pieter: Dat is een ander kwestie St.-Felix.

Felix: Och Sinte-Pieter dat moet gij die mensen toch niet aandoen, want dan is het een beetje mijn schuld.

Sinte-Pieter: Ja, maar daar kan ik niets aan veranderen zulle !

Felix: Och, Sinte-Pieter, da moest der toch voor mich arransjeren, want anders hem ich daar teveel verdriet over. Als er ene sterft roept mich dan es effekens voor dat ge hem naar de hel stuurt, of… als ge wilt… kiekt voor die mannen een bitske door de vingers… speelt es hard op, ma laat ze dan toch mer in den hemel.

Sinte-Pieter: Goed, als ze niet te schandalig zijn geweest in hun leven zal ik die van de Sint-Jansgilde binnen laten en hebben ze het te bont gemaakt, dan zal ik U laten roepen.

Felix: Wel bedankt, Sinte-Pieter, en… tot ziens.

Doek

Spreker: Gelukkig en opgetogen vloog Sint-Felix toen de hemel binnen waar hij door de engeltjes met open armen ontvangen werd.

Af en toe heeft Sint-Pieter hem nog eens laten roepen voor iemand van de Sint-Jansgilde waarmee hij geen raad wist en telkens wist Sint-Felix het geval te bepleiten dat Sinte-Pieter niet anders kon dan de hemelpoort te openen.

Dus, mannen van de Sint-Jansgilde, zijt gerust. Dat komt wel in orde.

Zo geachte gildebroeders en –zusters, dit was in het kort de geschiedenis van de Sint-Jans- gilde van Thiewinkel.

Nu 125 jaar later, wensen wij u allen nog een gezellige avond en vragen u nog een hartelijk applaus voor onze acteurs:
Hilaire Baerts en Dominique Vanderheyde;
Jos Elens en Dominique Nijs;
Roger Schepers en Willy Bijnens en Nicole Baerts.

Het gezellig samen vieren

Roger Nijs

JEUGDWERKING

Beste vrienden,

In ons stappenplan van dit jaar staat, als één van de belangrijkste punten, de jeugdwerking.
Op vele plaatsen wordt er geklaagd dat het zo moeilijk is om jongeren aan te trekken.
Daarom even toch uw aandacht om eens na te denken over volgende punten.
Ik heb het hier over de reglementen die vandaag nog van toepassing zijn in uw eigen vereniging en niet over de aloude tradities.
Tradities zijn in principe niet vatbaar voor wijziging. Wel de manier waarop ze uitgevoerd kunnen worden. Dat is wat anders.
De maatschappij verandert en het materiaal en de kledij eveneens.
Men kan vandaag geen kledij meer aandoen die zo oud is dat het in een museum thuishoort. Men kan evenmin nog met een wapen schieten dat zo oud is dat de veiligheid in het gedrang komt.

Waarom hebben wij geen succes in onze gilde, schutterij of maatschappij wat de jeugd betreft?
Ligt het aan de reglementen in onze gilde?
Mag de jeugd alléén maar toekijken bij de koningsschieting of wordt er voor hen ook iets georganiseerd? Een prins- of prinsesschieting misschien.
Idem voor de dames …
Moet men getrouwd zijn om lid te worden van de gilde? Heel wat verenigingen stellen dit als eis in hun oude reglementen.
Anderen stellen dat ongetrouwden eveneens het recht hebben, vanaf hun meerderjarigheid, de eed af te leggen en alzo volwaardig gildebroeder of gildezuster te worden.
Bij anderen kiest men een koning voor het leven. Dit is ook traditie, maar kan je dat verdedigen de dag van vandaag?
Waar blijft de motivatie voor de anderen die alzo nooit de gelegenheid krijgen om eens koning te worden? Let wel, ik keur dit niet af. Ik stel alléén een hoop vragen en mogelijke obstakels voor de groei van de gilde of schutterij.
Misschien kan men ter plaatse met al deze toestanden perfect leven. Althans vandaag toch.
De kledij is nog zo een knelpunt voor de jongeren. Wat gaan mijn vrienden zeggen als ze mij zo zien lopen?
Ik kan mij best voorstellen dat zich daar een probleem stelt. Probeer uw jonge volkje maar eens te verplichten iets aan te doen dat zij niet graag zien.
Maar zou het zo moeilijk zijn, in sommige gevallen de jeugd eens te wijzen op de geschiedenis en al haar aspecten van het schutterswezen en waarom er nog gildekledij bestaat. Of zou het zo moeilijk zijn de jeugd eens in een fris uniform, of moderner gildepak te steken?
Vraag eens hun mening. Betrek hen in uw beleid.
Ik denk dat we dan al een stuk verder zullen komen.
Anderzijds moet men de jeugd iets aanbieden. Het moet niet allemaal schieten zijn wat de klok slaat. Er zijn nog andere activiteiten genoeg waar zij zich allemaal eens kunnen bij uitleven. Een dagtrip bijvoorbeeld, gekoppeld aan één of andere wedstrijd die het ganse seizoen doorloopt.
Uiteraard moeten we geen jeugdbeweging worden. Dat is niet onze taak, maar niets doen is niets krijgen!
Veel jeugd wordt gemotiveerd om te trommelen, maar na de stoet is het ook weer gedaan. Voor de meesten althans.
Ook is er hier en daar nog een probleem, omdat men nog jaarlijkse activiteiten organiseert midden in de week, omdat het altijd zo is geweest.

Weet dat men vandaag zijn verlofdagen voor wat anders opspaart en men daarenboven de dag van vandaag geen verlof neemt wanneer men wil. Voor de jeugd kan het niet dat zij wegblijven tijdens de schooldagen. Ik spreek dan nog niet over examenperiodes.
Wat ik ook vaststel, is dat, waar men de tradities een klein beetje "moderner" toepast en ook de reglementen meer gaat koppelen aan de huidige leefgewoontes, er zeker en vast groeimogelijkheden zijn voor uw vereniging.
En niet alléén voor de jeugd.
Wat ik hierboven heb aangehaald, is uiteraard geen kritiek op om het even wie of wat. Ook geen bemoeienissen naar uw vereniging toe. Verre van daar.
Alléén hoor ik zo van alles en nog wat, en wil ik hier even vragen, aan elke vereniging, toch eens na te denken om uw gilde wat aan te passen aan het leven van vandaag. Zonder uiteraard de tradities te vergeten.
Anders vrees ik dat we vroeg of laat allemaal in een museum gaan terechtkomen. Als we er ooit geraken tenminste.

De Federatie is zich zeer goed bewust van de moeilijkheden te velde en zal er een strijdpunt van maken om de verschillende regio's te helpen en te steunen bij het organiseren van jeugddagen.

Ik ben evenwel optimistisch en dat de toestand de dag van vandaag zeker nog niet dramatisch is, bewijzen onderstaande foto's van jongeren in het gildenwezen.

Paul Stoop

Jeugd Beselare

Jeugd Dilbeek

DE SPORTSCHUTTERSLICENTIE EN DE HISTORISCHE SCHUTTER

Op 8 juni 2006 werd de nieuwe wapenwet van kracht. Naast een nieuwe indeling van de wapens (verboden wapens – vrij verkrijgbare wapens – vergunningsplichtige wapens) en het feit dat de vergunningen voortaan worden afgeleverd door de gouverneur, was het belangrijkste artikel, hetgeen dat verwijst naar de **sportschutterslicentie**, te regelen door een decreet van de gemeenschappen.
In het kort kunnen wij van deze nieuwe wapenwet het volgende onthouden:

Op 8 juni 2007 verschijnt in het Belgisch Staatsblad het "decreet houdende het statuut van de sportschutter" of m.a.w. de sportschutterslicentie.

Wat zegt dit decreet:

- **Vier federaties zijn gemachtigd** om de licentie uit te schrijven, o.a. de "Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden"
- Indeling vergunningsplichtige wapens in **categorieën**:
  - Categorie A: revolvers
  - Categorie B: pistolen
  - Categorie C: schoudervuurwapens met gladde loop
  - **Categorie D: schoudervuurwapens met getrokken loop**
  - Categorie E: zwartkruitwapens
- **Voorwaarden** tot het behalen van de sportschutterslicentie:
  - Ouder zijn dan 16 jaar
  - Voor minderjarigen: toestemming van de ouders of wettelijke verantwoordelijke
  - Actief lid zijn
  - Niet veroordeeld zijn waardoor de schutter volgens de wapenwet geen vergunning zou kunnen krijgen
  - Niet het voorwerp zijn van een schorsing van de licentie of voorlopige licentie
  - Een medisch attest voorleggen waaruit blijkt dat de schutter in staat is, zonder gevaar voor zichzelf en voor anderen, een wapen te hanteren
  - Slagen voor een theoretische proef
  - Slagen voor een praktische proef

Kort hierop verschijnen de uitvoeringsbesluiten die ook de overgangsregelingen bepalen. Er worden twee mogelijkheden voorzien:

1. Voor **nieuwe leden** of leden die **minder dan één jaar lid** zijn van een gilde:
   Zij krijgen een **"voorlopige licentie"** samen met een schuttersboekje. Zij krijgen daarmee minimaal 6 maanden de tijd om zich te bekwamen in het hanteren van het wapen (12 schietbeurten in het schuttersboekje) en dit via een theoretische en praktische proef te bewijzen.

De leden die een eigen wapen bezitten, zij hoeven deze proeven niet af te leggen. Schematisch ziet dat als volgt uit:

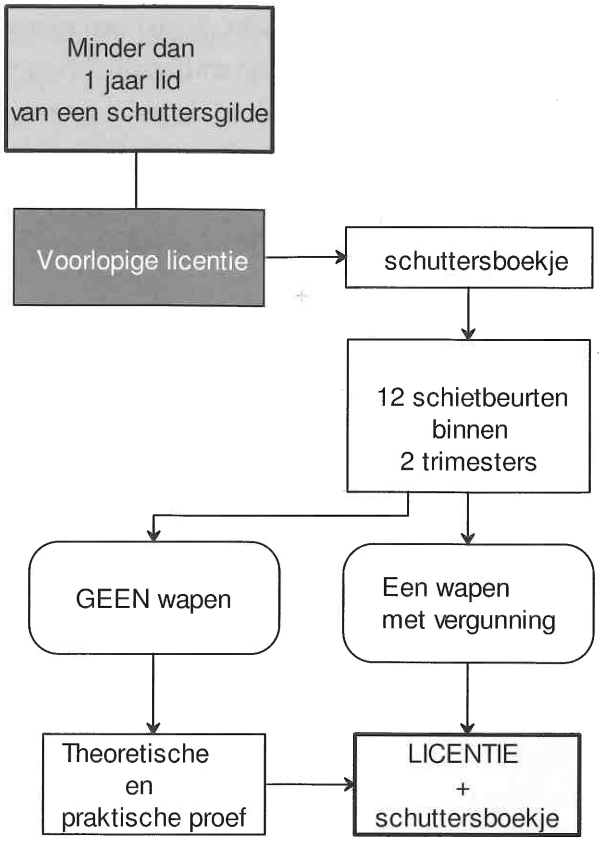

2. Voor leden die **meer dan één jaar lid** zijn van een gilde:

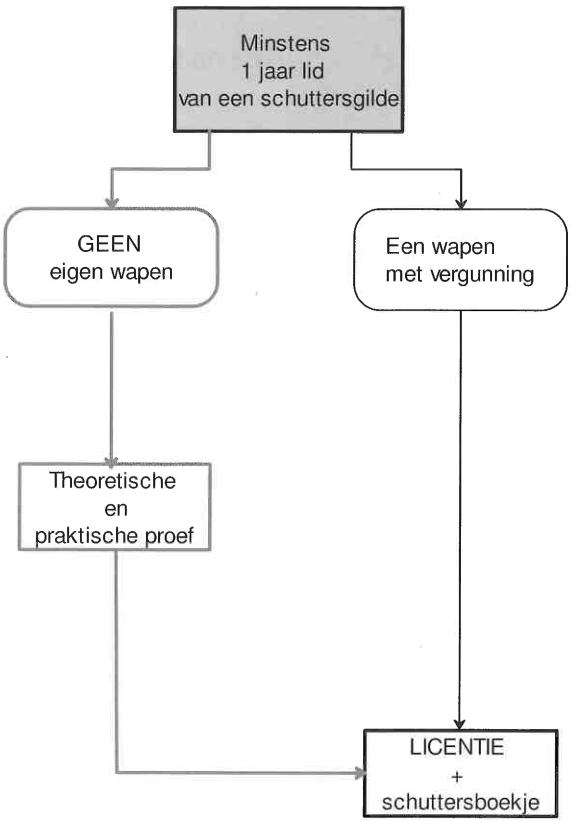

Schutters die een eigen wapen bezitten met een geldige vergunning kunnen direct hun licentie aanvragen. Diegenen die geen eigen wapen bezitten (de vorige voorlopige vergunninghouders) moeten een theoretische en praktische proef afleggen.

Hoe aanvragen?

steeds via uw gilde naar uw bond - bond naar de Federatie

- Formulieren zijn te downloaden via website www.vlaamseschuttersgilde.be
- Formulieren zijn ook te verkrijgen op de Federatie

Bij te voegen stukken:

- **Voorlopige aanvraag:**
  - Kopie identiteitskaart
  - Getuigschrift van goed gedrag en zeden (niet ouder dan 3 maanden)
  - Medisch attest (niet ouder dan 3 maanden) (zie model)
  - 5,- euro door de gilde te storten op rekening van de Federatie: 735-0011152-82

- **Definitieve aanvraag:**
  - Kopie identiteitskaart
  - Recente pasfoto
  - Bewijs van goed gedrag en zeden (< 3 maanden)
  - Medisch attest (< 3 maanden)
  - Afhankelijk van de situatie, kopie van:
    Voor diegenen met eigen wapen
    - o Vergunning tot het voorhanden hebben van wapen
    - o Bewijs van lidmaatschap

    Voor de leden zonder eigen wapen
    - o Attest van slagen in theoretische proef
    - o Attest van slagen in praktische proef
  - 5,- euro door de gilde te storten op rekening van de Federatie: 735-0011152-82

De proeven:

- De examinators:
  - o Zullen door de Federatie aangesteld worden
  - o Per discipline min. 4 examinators (4 voor de buksen en 4 voor de karabijnen)
  - o Indien geslaagd, zal een attest overhandigd worden

- De theoretische proef: multiplechoicevragen
  - 5 series van 15 vragen samengesteld uit 55 vragen. Om te slagen dient men 9 juiste antwoorden te hebben

- De praktische proef:
  - Gaat hoofdzakelijk over de manipulatie van het wapen op de schietstand en de veiligheid. Eén fout met betrekking op de veiligheid wordt als niet-geslaagd aanzien

- Datum en plaats van de proeven worden via uw bond meegedeeld. Deze proeven zullen bij voorkeur per gilde of verbond georganiseerd worden

Het schuttersboekje:

- Elke schutter moet een schuttersboekje bijhouden
- In het schuttersboekje worden de schietbeurten genoteerd
- Aan de hand van een behoorlijk ingevuld schuttersboekje toont de schutter aan dat hij actief lid is. (Het schuttersboekje is een officieel document)
- Er dienen minstens 12 schietbeurten genoteerd te worden, gespreid over 2 trimesters per jaar en 12 kalenderdagen
- De verantwoordelijke van de schietstand waar geschoten wordt, dient de betreffende schietbeurt te paraferen (of in te vullen)

De licentie:

- Is geldig voor 5 jaar
- Dient elk jaar geldig verklaard te worden via vignet of stempel.
- Voor de geldigverklaring dient een kopie van het schuttersboekje en een bewijs van goed gedrag en zeden ingestuurd te worden.
- Elk lid ontvangt een stamnummer (vb. : 01 20 159 : de eerste twee cijfers verwijzen naar de bond, derde en vierde cijfer naar de gilde en het vijfde, zesde en zevende cijfer naar het lid)

  Nummering van de bonden:

* *Verbond Beringen-Mijn:*	*01*
* *Verbond Zand- & Leemstreek:*	*02*
* *Verbond Lummen Lummen:*	*03*
* *Verbond van Schuttersgilden Genk:*	*04*
* *Schuttersgilden Lommel:*	*05*
* *Confederatie van Hist. Schuttersgilden:*	*06*
* *Bond van schutterijen Maas en Kempen:*	*07*
* *Bond van schutterijen de Maasvallei:*	*08*
* *Hoofdschuttersgilde van Brabant:*	*09*
* *Verbond Zuid-Westland en Veurne-Ambacht:*	*10*
* *St.-Maartens Voeren:*	*11*
* *St.-Sebastiaan Voort:*	*12*

- Elk lid krijgt een licentienummer dat zal bestaan uit de letter D gevolgd door 6 cijfers (vb. D 000352). De cijfers zullen gegeven worden in volgorde van uitschrijven van de licentie.

GESCHIEDKUNDIGE ACHTERGROND VAN DE GILDE SINT-SEBASTIAAN IEPER

De volgende tekst is een onderdeel van de academische zitting van 20 april 2002 ter ere van het 7de eeuwfeest van de Koninklijke Maatschappij Sint-Sebastiaan Ieper vzw onder de hoge bescherming van Z.K.H. Prins Filip.
Deze tekst werd opgemaakt en naar voor gebracht door een eminent kenner van het rijke verleden van de gilde, nl. de heer Oktaaf Mus.

De academische zitting werd ingericht om het 700-jarig bestaan van de Sint-Sebastiaansgilde Ieper te vieren. Toen de 600-jarige viering gebeurde in 1902 kwamen een groot aantal historici tot het besluit dat deze boogschuttersgilde alleen op het einde van de 14de eeuw tot stand was gekomen.

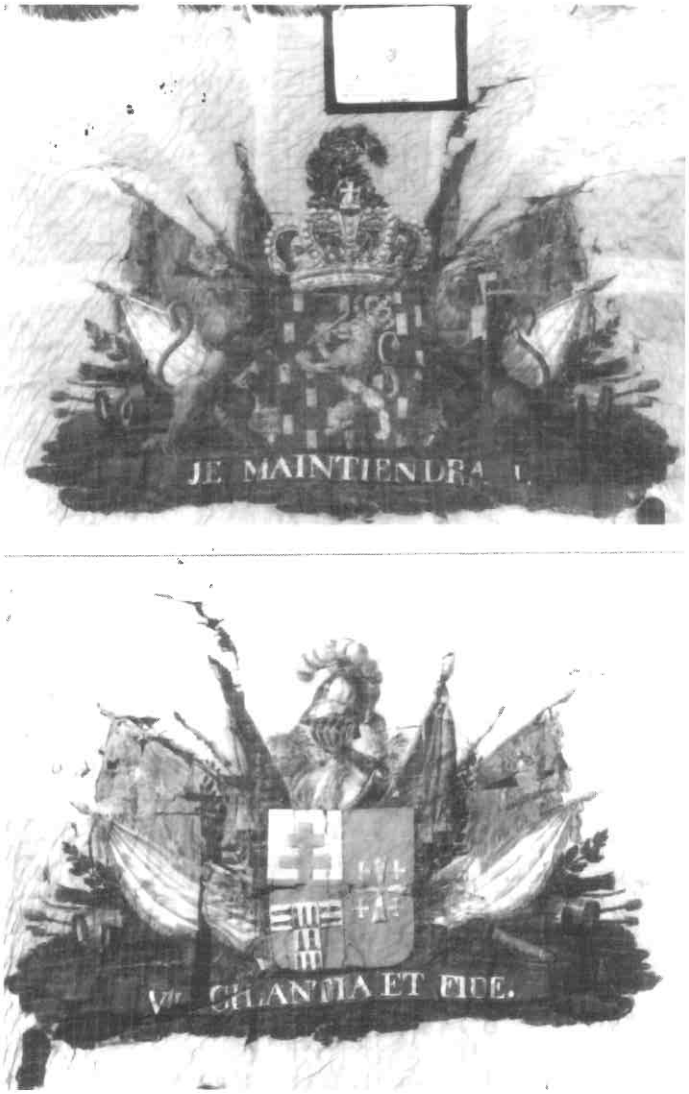

Voor- en achterzijde van het vaandel van Sint-Sebastiaan geschonken door Willem, koning der Nederlanden.

En inderdaad, de term "Sint-Sebastiaangilde" komt slechts de eerste maal voor in de statuutoorkonde van de gilde gedateerd 31 maart 1400 n.s.

Vandaar dat het moeilijk aanvaarbaar is hetgeen een aantal Ieperse kronieken hadden genoteerd, nl. dat een 500-tal handboogschutters samen met de kruisboogschutters de Guldensporenslag in juli 1302 hadden meegemaakt en dat zij na hun succesrijke terugkeer naar Ieper de gilde een patroonheilige hadden bezorgd, nl. Sint-Sebastiaan.

Dit gegeven is echter zonder een serieus historisch onderzoek moeilijk te geloven. Maar er zijn een aantal omstandigheden voorhanden die de oprichting van de gilde in de aanvang van de 14de eeuw kunnen toestaan. In de Ieperse stadsrekeningen tussen 1304 en 1329 werden bv. hoofdzakelijk de "arcbalestriers" of de kruisboogschutters vernoemd, die een onderdeel uitmaakten van de stedelijke militie en frequent optraden als verdediging van de stad in opdracht van de Graaf van Vlaanderen. Toch werden in de rekening van 1328 plots de handboogschutters vernoemd. Wat ondermeer opvalt, is dat de tekst in het Nederlands was, hoewel de stedelijke teksten in de 14de eeuw hoofdzakelijk in het Frans waren.

Maar in 1325 hadden de Vlaamse ambachten samen met de Polderopstand de stad Ieper veroverd en het Franstalig patriciaat verbannen, zodat we kunnen aannemen dat de handboogschutters zich aangesloten hadden bij de Clauwaerts.

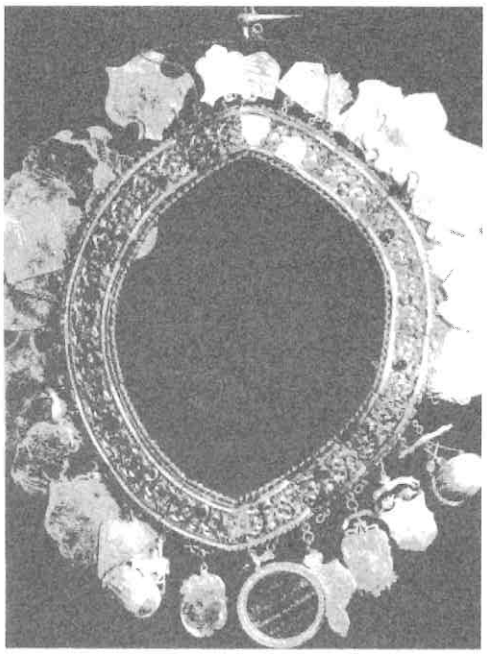

Vijftiende-eeuwse schakel van St.-Sebastiaansgilde

Aan de hand van deze situatie kunnen we aannemen dat de handboogschutters wel degelijk bestonden in 1302 en samen met de Clauwaerts de Guldensporenslag in 1302 hebben bijgewoond. In november 1303 zouden deze Clauwaerts een negental Leliaerts van het patriciaat te Ieper vermoorden, waarvan tot op heden in de Sint-Maartenskerk het baarkleed met de 9 wapenschilden bewaard wordt.

De term "gilde" bewijst eveneens de vroege oprichting. De gilden als titels van de talrijke ambachtelijke industrieën werden reeds in de loop van de 13de en begin 14de eeuw door de overheid aanvaard en goedgekeurd en kregen een autonoom bestaan.

Het feit dat de verenigingen Sint-Sebastiaan en Sint-Joris de term eveneens gebruikten, doet veronderstellen dat deze gilden hun oprichting lieten dateren in het begin van de 14de eeuw.

Natuurlijk zou de Franse koning na 1328 de stad Ieper opnieuw innemen, zodat het Leliaerts- patriciaat opnieuw het stadsbestuur in handen kreeg. Als gevolg hiervan zouden de handboogschutters zich moeten aanpassen aan dit patriciaat vooral omdat zij akkoord gingen met de Vlaamse graaf, waardoor zij nu regelmatig in de rekeningen voorkwamen, waarbij de stad een belangrijk deel van hun geschutmateriaal aankocht. Begin 1384 worden hun schutterslonen betaald, zodat we mogen aannemen dat zij eveneens de stad verdedigd hebben tegen de Engelse belegering in 1383.
Uit deze akte van 1383 blijkt tevens het feit dat meneer Jan Belle hoofdman was van de gilde. Jan Belle werd samen met anderen tot ridder benoemd door de Franse koning omwille van hun actief militair optreden tijdens het beleg. Misschien had hij de leiding van de Sint-Sebastiaansgilde tijdens het beleg genomen, zodat hij nadien als hoofdman optrad.

Oudste bewaarde medaille.
Tekst: Jan van Dixmude 1510

Daarom is het aan te nemen dat in 1400 het statuut van de gilde door de stadsmagistraat aanvaard werd. De gilde kwam dus na 1380 overeen met het nieuwe patriciaat en zou eveneens de opdrachten van de graaf aanvaarden, zodat hertog Filips de Goede in 1436 de statuten van de gilde zou goedkeuren. Hetzelfde gebeurde door Maximiliaan van Oostenrijk in 1480 en door Keizer Karel in 1520. Het akkoord tussen de gilde en de Graven van Vlaanderen werd nog op een andere wijze bewezen. Filips de Goede, stichter van de Orde van het Gulden Vlies, liet reeds in 1420 tijdens zijn officieel bezoek aan de stad Ieper weten dat de leden van de gilde een symbool van het Gulden Vlies op hun kledij mochten dragen. Maximiliaan van Oostenrijk autoriseerde in 1497 de gilde het bezit van een terrein van 6 gemeten (± 3ha) om er de berceaux (begin van de bakermat) te plaatsen. Dit terrein was gelegen buiten de Hangwaertpoort (nu de Menenpoort).

Deze grond werd door de gilde reeds gehuurd in het begin van de 15de eeuw, waarbij de stad een jaarlijkse subsidie voor de pachtprijs bezorgde.

In november 1447 kocht Christine Belle een stuk grond van 3 gemeten 2 lijnen 24 roeden gelegen buiten de Hangwaertpoort, dat reeds door de handboogschutters gehuurd werd.
Op de kaart van de stad Ieper van Braun en Hogenberg in 1572 wordt dit terrein aangeduid inderdaad gelegen buiten de Hangwaertpoort, maar nabij de vestingen. Deze grond zou natuurlijk reeds rond 1640 verdwijnen, omdat de Spanjaarden daar een nieuwe vesting zouden bouwen zoals bv. een citadel. Keizer Karel gaf de gilde toelating om op haar vlaggen en klederen het wapenschild met het Sint-Andreaskruis te dragen. Dit wapenschild wordt in de latere eeuwen teruggevonden op alle schietprijzen: tinnen borden (telloren) en bekers, koffie- en eetserviezen en tafelgerief.

Tot op heden is dit wapenschild het embleem gebleven van de Koninklijke Maatschappij van Sint-Sebastiaan.

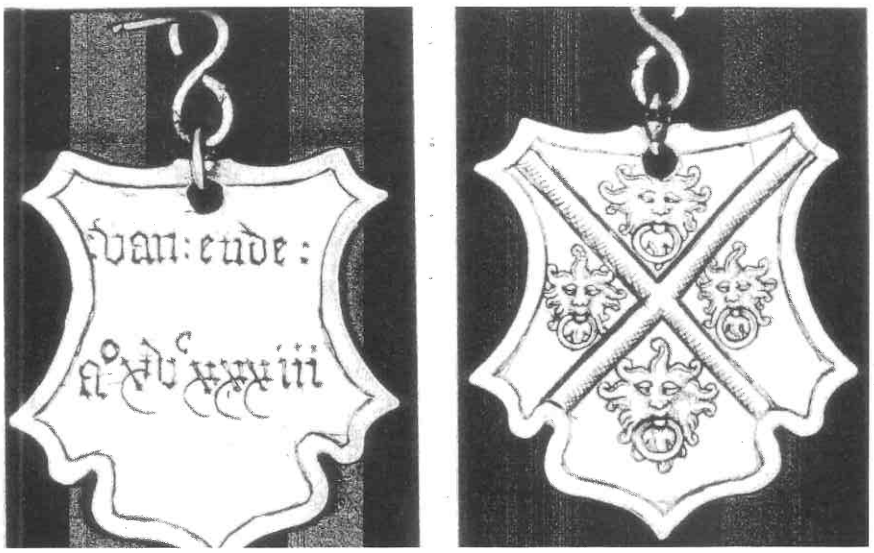

Voor- en achterzijde van de medaille van de familie van Ende 1533

Alle voorgaande opgesomde elementen bewijzen praktisch dat dankzij een normale theoretische studie van de bekende historische elementen, het zeer waarschi,jnlijk is dat de Sint-Sebastiaansgilde inderdaad rond 1302 tot stand is gekomen, zodat de huidige feestviering als exact mag aangenomen worden.
Aan de basis van de oprichting van een schuttersgilde lag de oefening van verschillende personen met het gebruik van eenzelfde wapen. Na een zekere tijd traden ze op als schuttersgilde en eisten erkend te worden door het stadsbestuur en eisten een financiële subsidie van de stad. De organisatie van de gilde werd geregeld door een statuut en het bestuur.

Voor- en achterzijde van de koningsmedaille van Jacobus van Eynde 1713

De tekst van het statuut dateert van 31 maart 1400 n.s., nl. het ogenblik dat het aan de stadsmagistraat medegedeeld wordt om door hem goedgekeurd te worden. De opgave van de tekst is inderdaad de goedkeuring. Maar het statuut werd reeds een zekere tijd door de gilde gebruikt, wat vernoemd wordt in de aanvraag van de tekst:

"Voor U harde weerde heeren, vooghd ende sceipenen vander stede Ypre, so toghen uwe aerme ootmoedighe poorters, de scotters metten handboge vander ghilde Sijne Sebastiane, hoe ende in wat manieren dat zij van langhen tiden bider oordinancen van mijne heere mer Jhan Belle, nu heere van Boesinghe, tgheselscap hem te gader ghehouden heift, up zeikere oordenancien ende statuten also hier naer verclaert staet."

De handboogschutters vroegen echter ook aan de stad om hun vereniging als een gilde te identificeren, waarbij de leden versierd en voorzien van een kaproen zoveel mogelijk moesten samenkomen. Tevens vroegen zij om de aanstelling van de hoofdman en de gouverneurs. Het statuut begon met de opgave van het lidgeld van de nieuwe leden, nl. 6s. par. De leden die kwamen schieten om een prijs, moesten een redelijke wijnhoeveelheid krijgen. Het verlies bij de schieting kwam ten laste van de gilde.

Indien sommige leden zouden ontboden worden om een prijs te halen en ze gingen bij de koning, de hoofdman en de gouverneurs, dan waren de kosten die ze daar zouden doen, ten laste van de gilde. Indien een lid stierf en de andere leden werden ontboden om de dode te bezoeken, moesten ze, wanneer zij niet kwamen, een boete van 2s. par. betalen aan de gilde. Hetzelfde gebeurde op de mis van de begrafenis: bij afwezigheid eveneens een boete van 2s par. Indien sommige leden niet optraden in de H. Sacrament- en de O.L.Vrouw van Thuyneprocessie, moesten ze eveneens een boete van 2s. par. betalen. Hetzelfde gebeurde als sommige leden niet kwamen op de wijndagschieting.
Op de dag van de papegaaischieting moesten de leden de maaltijd betalen, zelfs al aten ze niet. Indien bepaalde leden hun kaproen niet droegen op de dag van de gaaischieting en in de processies, moesten ze eveneens een boete van 2s. par. betalen. Als sommige leden de gilde verlieten, moesten ze 24s. par. betalen.

Schutter van St.-Sebastiaan
Yper rond 1830

De inhoud van de statuten heeft het voordeel dat er diverse aangelegenheden en details aangeduid worden, die om meer uitleg vragen.
In eerste instantie de samenstelling van het bestuur, nl. de hoofdman en de gouverneurs. De hoofdman was het hoofd van de gilde. Zijn functie zou hij soms meerdere jaren vervullen, bv. Colard van Halewijn, ridder, heer van Boezinge, aangesteld in 1505, bleef hoofdman tot in 1528 op het moment dat hij stierf en Filips van den Houtte verkozen in 1537, stierf in 1551.

In oktober 1871 werd een nieuw reglement opgesteld, waarbij de hoofdman een president werd genoemd. De periode met een gebrek aan hoofdman zoals in 1738 – 1752 wijst op een situatie waarbij de gilde door een passieve periode gekenmerkt werd. Daarbij valt op dat de hoofdmannen voor een belangrijk deel leenmannen waren, zoals Jan Belle, heer van Boezinge, Frans d'Ercie, heer van Rozieres, Jacques Wynckelman, heer van Hooghewalle, Charles Carton, heer van Winnezeele. Deze mannen hadden dus een omvangrijk grondbezit.
Een aantal hebben zelfs een hoofdrol in het stadsbestuur gespeeld zoals Jan Belle, Nicolaas Lansaem, Frans van den Houtte, Jozef Bonaert, die voogden van de stad waren.
Alfons Vandepeereboom was hoofdman-president tussen 1859 en 1885 en tevens burgemeester van de stad.
De gouverneurs hadden de dagelijkse administratie als taak.

Ze moesten zorgen voor het onderhoud van het gildehuis en ze organiseerden de feesten, de schietingen en de banketten.

Feestwagen voor de viering van het 600-jarig bestaan van St.-Sebastiaan in 1902

Hun aantal bedroeg oorspronkelijk 4 personen, in 1519 werd het aantal verhoogd tot 6, maar in de loop van de 16de eeuw zou het aantal tot 3 en 2 herleid worden; één lid ervan kreeg de titel van klerk.

Dit bleef zo tot in de 19de eeuw. De mannelijke gouverneurs in de 15de –16de eeuw waren kapitaalkrachtige lieden: drapiers, brouwers, beenhouwers, kaarsenmakers, klerken. Daarnaast hadden we leden. In de stadsrekening van 1428 werden 160 handboogschutters vermeld. In het fonds van de Raad van Vlaanderen was er een brief van Filips de Goede, gedateerd 20 juli 1460, die een volledige naamlijst van de gildebroeders bezorgde, ondermeer 80 die wijnschieting uitvoerden. Het volgende deel van de lijst omvatte 19 leden, die 12 groten per jaar betaalden en woonden binnen en buiten de stad, en daarna volgde een lijst van 50 personen, o.m. ouderlingen, die geen wijn schieten. Hun aantal bedroeg dus 149.

In de loop van de volgende eeuwen mogen we geloven dat het ledenaantal daalde op bepaalde termijnen, omdat de stedelijke bevolking gedaald was van 40.000 tot 10.000 inwoners en wegens bepaalde stadsveroveringen zoals in 1576-1583 toen de Calvenisten de stad Ieper bezetten, waarbij de boogschutters niet meer mochten optreden. Wegens hun ledenbeperking werd op 27 juni 1606 aan het stadsbestuur gevraagd dat alle stadsambtenaren zouden moeten lid worden van deze schuttersgilde. Het is eerst op 10 juni 1666 dat het octrooi van de Majesteit arriveerde, waarin stond dat al degenen in dienst van de stad lid zouden moeten worden van de gilde. In de 19de eeuw zou het ledencijfer daarentegen weer hoger worden. In 1861 waren er 96 leden en 15 bestuursleden, dus in totaal 111.

De functie van de gilde had verschillende aspecten. De originele taak was van militaire aard. Oorlogen waren praktisch een dagelijks verschijnsel. In Vlaanderen in de 14de eeuw: tussen Frankrijk (de leenheer) en Engeland (de wolleverancier). Daarnaast waren er opstanden tussen de grote Vlaamse steden. Zoals hoger reeds geciteerd traden de Ieperse boogschutters op als onderdeel van het leger in dienst van de graaf of op bevel van de stadsmagistraat.

Beeld van St.-Sebastiaan door J. Malfait, in 1870 in de schepenzaal van het stadhuis geplaatst en in 1987 overgebracht naar het Stedelijk Museum

Zo was hun deelname aan de desastreuze veldslag van Westrozebeke in november 1382 onder de leiding van Jan Belle enorm. In 1436 volgden zij Filips de Goede in zijn tocht naar Calais, waar zij tegen de Engelsen optraden en later werden ze regelmatig gebruikt om de stadspoorten te bewaken, zoals de 22 leden van de gilde in 1487. De handboog zal echter op het einde van de 15de eeuw haar rol in het leger verliezen ten voordele van het buskruit.

(Wordt vervolgd) Oktaaf Mus

MEDEDELINGEN:

Gildedag

Op 30 september 2007 heeft te Ieper onze 6de gildedag plaats. Er staat ons een buitengewone dag te wachten. De afwezigen hebben ongelijk. Dus alle gildeleden waar ook aangesloten, allen naar Ieper op 30 september 2007.

VLAANDEREN VERZAMELT

GEZOCHT: VERZAMELINGEN!

Van eierdopjes tot voetbaltruitjes, van koffiemolens tot oldtimers,
van luciferdozen tot barbiepoppen, van kruisbogen tot kantklosnaalden...
We verzamelen allemaal wel iets.
Op zolder vergeten, pronkend in vitrinekasten of zorgvuldig geordend in oude schoendozen.
Vlaanderen verzamelt. Curieus, banaal, knotsgek of uitzonderlijk.
Alledaagse dingen van vroeger tot de allernieuwste snufjes. Projecthuis tapis plein en Volkskunde Vlaanderen
gaan de komende maanden op zoek naar verzamelaars in heel Vlaanderen.
Heb jij ook zo'n schat aan spulletjes of snuisterijen, of groeit je verzameling je stilaan boven het hoofd? Is je verzamelwoede onverzadigbaar en krijg je er maar nooit genoeg van? Laat het ons weten!*
Wat verzamel je? Hoeveel stuks telt je verzameling? Wanneer ben je ermee begonnen?
Hoe ben je ertoe gekomen? Wat red je zeker uit een brand?
Surf naar www.vlaanderenverzamelt.be of stuur ons je gegevens en antwoorden op.
Als je antwoordt voor 30 september 2007 maakt jouw verzameling misschien wel kans
op een plekje in de expo of het fotoboek Vlaanderen Verzamelt.

***Heb je zelf geen verzameling, laat het dan anderen met een verzameling weten!**

****

Heemkunde Vlaanderen

'Receptenboekje koplopers gezocht' van Heemkunde Vlaanderen vzw.
Heemkunde Vlaanderen vzw lanceerde recent een heel handig 'receptenboekje' met tips en stappenplannen voor een goede organisatie en leiding van een vrijwilligersvereniging. Je krijgt er bijvoorbeeld antwoord op de vragen " Hoe voeren wij een goed vrijwilligersbeleid?
Hoe bekomen wij een visietekst voor onze vereniging?" Andere topics die behandeld worden, zijn de organisatie van een goede vergadering en regelen van een goede interne communicatie binnen je vereniging. De tips en 'recepten' werden verzameld gedurende de loop van twee projecten die Heemkunde Vlaanderen vzw in 2005 en 2006 uitwerkte rond de problematiek van leiderschap, organisatie en coördinatie. 'Koplopers gezocht I' en 'Koplopers gezocht II'. Hierbij werden diverse

organisatorische aspecten van een goed bestuur van een heemkring behandeld via bijeenkomsten, cursussen en bevragingen. Die projecten werden begeleid door Kwasimodo vzw en kregen ook de steun van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw. De Koning Boudewijnstichting en de Vlaamse Gemeenschap zorgden voor de subsidies. Het receptenboekje is niet alleen bruikbaar voor heemkundige kringen; ook andere vrijwilligersverenigingen zullen er handige tips vinden. Het boekje kan men nu gratis downloaden op de rubriek 'downloads' van de website www.heemkunde-vlaanderen.be

****

IN MEMORIAM JEF VRANKEN MEDEWERKER VAN DE FEDERATIE VAN VLAAMSE HISTORISCHE SCHUTTERSGILDEN

Jef werd geboren te Mechelen-aan-de-Maas op 18 augustus 1930. Enkele maanden was Jef afwezig op de vergaderingen, wegens ziekte. We vernamen dat het toch ernstig was, doordat hij opgenomen was in het ziekenhuis. We waren dan ook ten zeerste neergeslagen bij de mare van zijn overlijden op 22 maart 2007. Als een trouw lid van de schuttersbond "De Maasvallei" en meer dan 30 jaar ondervoorzitter is hij ook bij de oprichting van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden aangesloten en was hij bezieler in onze Federatie. Steeds op post, zijn taken plichtbewust volbrengende, stond hij steeds paraat op de voorste rij, als een schutter vol plichtbesef. Want schutter was hij in de volle betekenis van het beschutten. We danken Jef dan ook oprecht voor zijn voorbeeldige en onversaagde inzet bij de Federatie. Zoals zijn voorzitter Pierre Mathijssen verwoordde in zijn afscheidstoespraak, herhalen we "Dank U, Jef, voor alles wat u voor de schutterswereld gedaan hebt, we zeggen U geen vaarwel, maar tot ziens, broeder. In dit afscheid zit een hoopvolle klank die ons troost, want God is barmhartig."

Het bestuur en alle leden en aangesloten gilden van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden delen in dit groot verlies. Wij wensen tevens zijn naaste familie en kennissen sterkte toe bij het heengaan van Jef. Mogen we nogmaals onze innige en gemeende gildedroefheid uitdrukken. We zullen hem steeds als een goede vriend herdenken.

****

GEEF JE EIGEN BOEK UIT, SAMEN MET WWAOW

"Een boek is waardig te bestaan van zodra iemand het wil lezen en dat is een revolutie in het boekenvak"

Tot op heden was het potentieel verkoopvolume bepalend voor een boek.
Met Wwaow kan **elk boek**, ongeacht het onderwerp, **professioneel vorm** krijgen en **uitgegeven** worden.

Een aantal toepassingen

"De geschiedenis van……"
"Fotoboek met alle koningen en keizers van de gilde sinds…."
"Anekdotes aan /onder de wip of schietboom en aan de toog…."
"Huldigingen, enz."

Als vereniging heeft u zeker publicaties waarvan de oplage te klein is om naar een uitgever te stappen. Ook als lid van een schuttersgilde schrijft U misschien, en wil U uw kennis delen door uw boek wereldwijd beschikbaar te maken.
Andere voorbeelden: een gedichtenbundel, een reisverslag, kronieken, een roman, een wetenschappelijke studie, een eindwerk, een hobbyboek, een jaarverslag, een catalogus, ….

Als **schrijver** betekent dit, dat u met Wwaow van uw manuscript een professioneel boek kan maken! Bovendien kan u kiezen, u geeft uw boek uit in beperkte kring, of u maakt het wereldwijd beschikbaar! Het enige wat wwaow vraagt is dat u 5 exemplaren van uw eigen boek afneemt. U behoudt de auteursrechten en verdient een mooie royalty aan de verkoop.

Als lezer kan u er boeken zoeken, bekijken en kopen. Uw boek kan bovendien wereldwijd geleverd worden.
Een boek wordt pas geproduceerd nadat het verkocht is. Dus geen overschotten, ramsj… geen papierverspilling. Wij denken aan het milieu.

Wenst u meer informatie? Surf naar www.wwaow.com
of mail naar info@wwaow.com
****

VERBOND 't ZUID-WESTLAND "KONINKLIJK"

De schutterssport met zijn eeuwenoude tradities heeft een nieuwe parel aan de kroon. Het Verbond 't Zuid-westland dat volgend jaar zijn 75ste verjaardag viert, kreeg na het initiatief van de hoofdman van St.-Sebastiaan Beselare, de koninklijke titel toegekend. De goedkeuring van Zijne Majesteit de Koning werd van kracht op 10 augustus 2006. Op 20 december 2006 mochten de voorzitter Germain Beernaert en secretaris Herman Rousseau de officiële akte van de gouverneur van West-Vlaanderen in ontvangst nemen. Het Verbond, dat dateert uit 1932 en een 25-tal maatschappijen telt, is dan ook van plan dit jaar met veel luister te feesten op 30 september, tijdens de dag van de Vlaamse Historische Gilden te Ieper.

DE WEBSITE VOOR WIE VRAGEN HEEFT OVER LOKAAL ERFGOED!

Sinds kort kan iedereen met vragen over lokaal erfgoed terecht op www.helpdesklokaalerfgoed.be. Of het nu gaat over voorwerpen, documenten, archieven, mondelinge getuigenissen of audiovisueel materiaal: de website wil het adres zijn waar alle instanties, organisaties of individuen met een collectie lokaal erfgoed hun vragen kunnen stellen.

Van de individuele verzamelaar over kerkfabrieken tot lokale musea en heemkringen: iedereen kan terecht op de helpdesk. Het principe van de website is eenvoudig: je typt je vraag in op een speciaal formulier. Per mail krijg je het antwoord toegestuurd. Voor het antwoord doen we een beroep op een specialist terzake.

Veelgestelde vragen zijn bijvoorbeeld: Waar kan ik subsidies krijgen? Wat doe ik als iemand mij een voorwerp aanbiedt? Hoe maak ik een inventaris van een archief? Wat doe ik bij waterschade aan mijn collectie voorwerpen? Op de veelgestelde vragen-rubriek kan je een antwoord vinden op die vragen. Je vindt er heel concrete informatie en eenvoudige tips om je collectie optimaal te beheren.

Hiernaast vind je op www.helpdesklokaalerfgoed.be ook informatie over interessante cursussen en literatuur. Je vindt er ook weblinks naar belangrijke sites en organisaties. Nieuwtjes over lokaal erfgoed zijn er ook te rapen.

Surf nu nog naar www.helpdesklokaalerfgoed.be en stel er al je vragen over lokaal erfgoed!

De helpdesk lokaal erfgoed is een realisatie van een groot samenwerkingsverband, waartoe ook de Federatie van de Vlaamse Historische Schuttersgilden vzw behoort. De helpdesk lokaal erfgoed wordt financieel ondersteund door de Vlaamse Gemeenschap.

****

NATIONAAL KONINGSSCHIETEN

Op zondag 7 oktober 2007 heeft te St.-Joris Kaulille, in het Verbond Maas en Kempen, het Nationaal Koningsschieten plaats onder leiding van het Belgisch Overlegorgaan.

****

EUROPEES SCHUTTERSTREFFEN

De EGS is de overkoepelende organisatie van alle schuttersgilden in Europa. Het is de spreekbuis van 25 federaties en bonden uit 12 verschillende landen. Hierin zijn ruim 3000 verenigingen met ongeveer 6 miljoen gildebroeders en gildezusters samen te brengen.
Ook de Europese schuttersgilden ontmoeten elkaar tijdens toernooien waarvan het hoogtepunt het Europees Schutterstreffen (EST) is. Hier wordt beslist wie de Koning van de Europese schutters is.

In 2009 heeft dit toernooi plaats in een locatie te Kinrooi, alwaar een achttal schutterijen hun bakermat hebben, die trouwens allen aangesloten zijn bij onze Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden. Reserveer nu reeds de data in uw agenda, namelijk 28,29 en 30 augustus 2009. Secretariaat EST Breeërsteenweg 146 te 3640 Kinrooi (089-70 03 27) e-mail

Elsy.hawinkel@publilink.be, website: www.est2009.be

Inhoudstabel:

Blz. 3 - Woordje van de voorzitter
Blz. 5 - Woordje van de redactieraad
Blz. 6 - De Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden
Blz. 14 - Van schutten naar schieten en meer Volkscultuur
Blz. 19 - Schuttersgilde St.-Sebastiaan Schalbroek 350 jaar jong
Blz. 26 - Koninklijke Sint-Jansgilde Thiewinkel 125 jaar jong
Blz. 31 - Jeugdwerking
Blz. 33 - De sportschutterslicentie en de historische schutter
Blz. 37 - Geschiedkundige achtergrond van de gilde St.-Sebastiaan Ieper
Blz. 43 - Mededelingen

Medewerkers: Paul Stoop, Louis Drees, Jan Severijns, Hans Van Bockstael, Stan Krolicki, François Van Noten, Davy Ickx, Pierre Mathijssen, Roger Nijs, Stefan Mechelmans, Davy Versleegers, Oktaaf Mus, Peter Ressen, Pater Karel De Wilde, Denis Vandezande, Dominique De Maertelaere.

Tijdschrift verschijnt driemaal jaarlijks
Abonnementsprijzen voor 2007
Binnenland: € 6
Buitenland: € 10
Te betalen aan bank: K B C Nr. 735 - 0011152 - 82 van de Federatie
met vermelding van: "abonnement tijdschrift van vzw Federatie Vlaams Historische Schuttersgilden".
Abonnement dient vooraf betaald en kan elk moment ingaan met voortzetting, mits een opzeg van drie maanden voor verstrijken van huidig abonnement.

Bezorg ons Uw nieuws of meldingen.....Ook alle teksten zijn welkom.....denk aan ons.

Herinneringen

De gildedag in Maaseik